

28 υψίποδες σκύφοι και κρατηρίσκοι (ΥΣΚ) ¹

Από τα νεκροταφεία τύμβων του Μακεδονικού Ολύμπου (ΜΟ)

Ε. Πουλάκη Παντερμαλή

Ι. Γενικά

Το πρωτογεωμετρικό αυτό σχήμα ανάγεται στη μυκηναϊκή παράδοση,² όπως η καταγωγή του σκύφου γενικότερα. Εμφανίστηκε την Πρώιμη Πρωτογεωμετρική στην Αττική, από όπου θεωρείται ότι προέρχονται με άμεση ή έμμεση επίδραση όλα τα μη αττικά παραδείγματα.³ Είχε ευρύτατη διάδοση/δημοφιλία,⁴ ανάλογη του μεταγενέστερου ευβοϊκού σκύφου με κρεμάμενα ημικύκλια. Στην Αττική, δεν επιβίωσε στη Γεωμετρική Εποχή και κατά τον Desborough όλα τα παραδείγματα εντός και εκτός Αττικής μπορούν να θεωρούνται πρωτογεωμετρικά.⁵ Ο ίδιος τα χαρακτήρισε αγγεία πότου, με την πιθανότητα ότι *“one ate out of it as well”*.⁶

Με βάση τη διακόσμηση, αναγνωρίστηκαν από τον Desborough έξι τύποι, οι δύο με υποδιαίρεσεις. Τα μεγαλύτερα παραδείγματα, επονομαζόμενα *“crater-bowls”*,⁷ εδώ «κρατηρίσκοι» ©, εμφανίστηκαν πρώιμα στην Αττική και στο Λευκαντί κατά τη Μέση Πρωτογεωμετρική (Τούμπα) με ποικίλα παραδείγματα και τρεις τύπους:

¹ Όπως όλα τα αγγεία της ανασκαφής, καταγράφηκαν-συντηρήθηκαν-σχεδιάστηκαν ύστερα από πολλά χρόνια, με τη βοήθεια του INSTAP το οποίο ευχαριστώ θερμά. Ευχαριστώ την Αθ. Μουράτη και τον Αρη Μπαχλά, για πολλαπλή βοήθεια.

² «Stemmed bowl». Βλ. P.A. Mountjoy, Mycenaean decorated pottery, A Guide to identification, Goeteborg 1986, p. 91-92, FS 304 (ΥΕ III A2), p. 119, fig. 146, FS 305, (ΥΕ III B1), p. 132-133, fig. 165, FS 305 (ΥΕ III B2), p. 154, fig. 198, FS 305 (ΥΕ III C early), p. 205 fig. 217.

³ Βλ. V.R. d'A. Desborough, Protoegeometric Pottery, Oxford 1952, p. 77-92, pls 10-11 (Αττική), 16/151,45,146 (Ζαγορά), 33/20,16 (Κνωσός).

⁴ Βλ. I. Lemos, The Protoegeometric Aegean, Oxford, 2002, p. 33 ff., πιν. 3/6 (Αθήνα), 21/10 (Αθήνα), 22/2, 5 (Αθήνα), 28/4 (Αθήνα), 30/4 (Κως), 32/4 (Αθήνα), 34/8 (Αθήνα), 36/4,5 (Αθήνα), 56/6,7 (Τίρυνς), 57/4,5 (Τίρυνς), 59/4,5 (Κως), 60/3 (Κως), 61/2 (Κως), 66, 67, 68, 69, 70. M.R. Popham and I.S. Lemos, Lefkandi III, The Toumba cemetery, BSA 1956, pl. 71/8,9, pl. 82/1,3,4,7,8,6, pl. 101/80-2, 74-8, pl. 113/a,b,d. B. Wells, Asine II, Results of the Excavations East or the Acropolis 1970-1974, Fasc. 4, The Protoegeometric Period, p.15, fig. 17, p.16-18, fig. 27, p.29, fig. 34/e-f. Βλ. Ν.Χρ. Σταμπολίδης, Α. Γιαννικουρή (eds), Αθήνα 2004, Το Αιγαίο στην Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου: Ε.Φαρμακίδου, Από τα νεκροταφεία της αρχαίας Ιαλυσού, σ. 172. I.S. Ζωή Μαλακασιώτη-Αννα Μουσιώνη, Νέα ευρήματα της Υστερης Εποχής του Χαλκού και της Εποχής του Σιδήρου από την Αλω, σ. 356-359, εικ.7. V.R. d'A. Desborough, The Greek Dark Ages, London 1972, p. 162-163, 166, pl. 31, 32 (Αργος), p. 180, fig 18 (Dirmil/M.Ασία). Μ.Τσιμποπούλου, Η Ανατολική Κρήτη στην Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου, Ηράκλειο 2005, σ.412-413. A.J. Wace, M.S. Thompson, Prehistoric Thessaly, p.211, fig. 146 (Θεοτόκου). Heurtley W.A. -T.C.Skeat, The Tholos Tombs of Marmariani, BSA XXXI (1930-31), p. 29/123,124, pl. VII (Μαρμαριάνη). Βερδελής, Νικόλαος Μ., Ο Πρωτογεωμετρικός ρυθμός της Θεσσαλίας, Αθήνα, 1958, σ. 55, πιν. 8.

⁵ Βλ. V.R. d'A. Desborough, οπ. σ. 92. Βλ. και Μ. Ανδρόνικος, Βεργίνα 1 Το νεκροταφείο των τύμβων, Αθήνα 1969, αρ. Ν15, Ξ2, εικ. 24, σελ 168-174, κατηγορία Δ. : «Οι σκύφοι της Δ κατηγορίας με το κωνικό ψηλό πόδι ανήκουν σε μια κατηγορία σκύφων για τους οποίους ο Desborough δέχεται ότι σε οποιαδήποτε περιοχή της Ελλάδος βρεθούν πρέπει να θεωρηθούν σύγχρονοι με τον πρωτογεωμετρικό ρυθμό, όπως εξελίχθηκε στην Αθήνα, επειδή το ψηλό κωνικό πόδι των αγγείων έπαψε να υπάρχει στην Αττική μετά την Πρωτογεωμετρική περίοδο».

⁶ V.R. d'A. Desborough, οπ. σ. 77-92.

⁷ Μεγαλύτερος υψίπους σκύφος, εύρημα κυρίως του οικισμού στο Λευκαντί όχι του νεκροταφείου. Βλ. I. Lemos, The Protoegeometric Aegean, , Oxford, 2002, p. 33 ff, 46-48 R.W.V. Catling, and I.S. Lemos, Lefkandi II, The Protoegeometric building at Toumba, Part I, The Pottery, p. 21-24 plates 5i, 52, 14-16, 52-53. .

1. 1a. Shape:

Those who resemble skyphoi. 269-303: oversized skyphos. (pls. 5i, 52, 14, 16, 52-53)

1b. Decoration

Those who resemble skyphoi have the same decoration as skyphoi concentrating on sets of concentric circles a few examples with a Maltese cross, or an hour-glass. Some have wavy lines either between the circles or painted vertically beside the handles. Additionally, a single band or a double wavy line may be placed above the circles. Fewer examples have semicircles as their main decoration, usually pendent, rarely standing. Exceptional a rectilinear panel dividing the circles, probably borrowed from the attic circles skyphos. Borrowed from the cup decoration, two wavy lines and two vertical zigzags at the rim.

2. 2a. Shape

Those with a lip marked-off from the body (όπως και του ΜΟ) 303-311: similar profile and handles but the lip is marked off by a carination or by one or more grooves. In this it may be the predecessor of the later and smaller carinated skyphos, a few examples of which already occur in the deposit (plates 15, 52-53).

2b. Decoration

Those with a lip marked-off from the body have double, some triple wavy lines on the lip. Concentric circles may decorate the handle zone, but several other motifs are equally employed, including sets of slightly overlapping pendent semicircles (also cross-hatching, outlined dog-tooth, double wavy lane, reserved band below lip decoration and monochrome lower body).

3. 3a. Shape

Less homogeheous variety.

a. Incurving tall lip which is ledged

3b. Decoration

Usually two wavy lines. Body decoration varies, framed wavy lines with dog-tooth below, dog tooth and bands. The lower body monochrome.¹

Στο νεκροταφείο των τύμβων του ΜΟ βρέθηκαν 28 υψίποδες σκύφοι (αποκαλούμενοι εδώ ΥΣΚ, πολλοί με διαστάσεις κρατηρίσκου), που συνήθως φέρουν διακόσμηση με ομόκεντρους κύκλους ή ημικύκλια, αλλά όχι μόνο. Είναι πολύ περισσότεροι από τους ΣΚΗ (28 υψίποδες, 18 ΣΚΗ) και σε μία μόνο περίπτωση οι δύο τύποι συνυπήρχαν (ΑρΤυ 2^α, ΜΔ 2479 ΜΔ 2250 ΜΔ 2244). 17 βρέθηκαν στα πόδια του νεκρού, 4 στο κρανίο (οι 2 από παλιότερο νεκρό, ίσως και 3), 1 στο στήθος και 3 εξωτερικά του τάφου. Των υπόλοιπων η θέση είναι αδιευκρίνηστη. Η κατά κανόνα τοποθέτηση των αγγείων στα πόδια του νεκρού πιθανώς να οφείλεται στην ευρυχωρία της θέσης και το μέγεθος του αγγείου (αν και οι μικρότεροι ΣΚΗ² βρέθηκαν κατά πλειοψηφία – μικροτερη των ΥΣΚ- επίσης στην ίδια θέση).

Εξι αγγεία σώζονται πολύ αποσπασματικά και δεν στάθηκε δυνατόν να συγκολληθούν. Τα υπόλοιπα σώζονται από καλή ως άριστη κατάσταση. Υπάρχουν 7 τάφοι με 2 παραδείγματα, (ΓαΤυ 5β, ΓαΤυ 9γ, ΓαΤυ 15γ, ΚλαΤυ 1γ, ΚλαΤυ 1στ, ΑρΤυ 2α, ΑρΤυ 2β), ένας με 3 (ΑρΤυ 1α) και ένας με 4 (ΓαΤυ 5α, εξωτερικά οι δύο).

¹ Lefkandi οπ. II, I, p. 23-24.

² =Σκύφοι με κρεμάμενα ημικύκλια και χαμηλή βάση.

	ΤΑΦΟΣ	ΑΓΓΕΙΟ	ΝΕΚΡΟΣ	ΘΕΣΗ
1.	ΓαΤυ 5 ^α	 ΜΔ 2251 (απόσπ)	N2?	ΚΡΑΝΙΟ ΑΡ.
2.	ΓαΤυ 5 ^α	 ΜΔ 2185	N2?	ΠΟΔΙΑ ΑΡ., ΠΕΛΜΑΤΑ
3.	ΓαΤυ 5 ^α	 ΜΔ 2470 (απόσπ)	ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΤΑΦΟΥ	
4.	ΓαΤυ 5 ^α	 ΜΔ 2462(απόσπ)	ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΤΑΦΟΥ	
5.	ΑρΤυ 1 ^α	 ΜΔ 2168	ΕΝΑΣ	ΠΟΔΙΑ ΑΡ., ΠΕΛΜΑΤΑ
6.	ΑρΤυ 1 ^α	 ΜΔ 2191	ΕΝΑΣ	ΠΟΔΙΑ ΑΡ., ΚΝΗΜΕΣ
7.	ΑρΤυ 1 ^α	 ΜΔ 2192	ΕΝΑΣ	ΠΟΔΙΑ Δ., ΚΝΗΜΕΣ
8.	ΓαΤυ 5β	 ΜΔ 2521,4839	ΕΝΑΣ	ΠΟΔΙΑ, ΓΟΝΑΤΑ ΑΝΑΜ.
9.	ΓαΤυ 5β	 ΜΔ 2461(απόσπ)	ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΤΑΦΟΥ	
10.	ΓαΤυ 9γ	 ΜΔ 2534(απόσπ)	N1?	ΚΡΑΝΙΟ Δ.
11.	ΓαΤυ 9γ	 ΜΔ 2231	N1	ΠΟΔΙΑ, ΠΕΛΜΑΤΑ
12.	ΓαΤυ 15γ	 ΜΔ 2283	ΕΝΑΣ	ΣΤΗΘΟΣ
13.	ΓαΤυ 15γ	 ΜΔ 2282	ΕΝΑΣ	ΠΟΔΙΑ ΑΡ., ΚΝΗΜΕΣ
14.	ΚλαΤυ 1στ	 ΜΔ 4765	ΕΝΑΣ	ΠΟΔΙΑ ΑΡ., ΠΕΛΜΑΤΑ
15.	ΚλαΤυ 1στ	 ΜΔ 4757	ΕΝΑΣ	ΠΟΔΙΑ Δ., ΠΕΛΜΑΤΑ
16.	ΑρΤυ 2 ^α	 ΜΔ 2250	ΕΝΑΣ	ΠΟΔΙΑ, ΠΕΛΜΑΤΑ
17.	ΑρΤυ 2 ^α	 ΜΔ 2479	ΕΝΑΣ	ΠΟΔΙΑ ΑΡ. ΚΝΗΜΕΣ
18.	ΑρΤυ 2β	 ΜΔ 2256	ΕΝΑΣ	ΠΟΔΙΑ ΑΡ., ΓΟΝΑΤΑ
19.	ΑρΤυ 2β	 ΜΔ 2255	ΕΝΑΣ	ΠΟΔΙΑ ΑΡ., ΠΕΛΜΑΤΑ
20.	ΓαΤυ 5γ	 ΜΔ 2466	N2	ΜΕ ΤΑ ΟΣΤΑ
21.	ΓαΤυ 6δ	 ΜΔ 2246	ΕΝΑΣ	ΠΟΔΙΑ ΑΡ.?
22.	ΓαΤυ 9 ^α	 ΜΔ 2415	ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΥΟ ΤΑΦΕΣ?	
23.	ΓαΤυ 9δ	 ΜΔ 2423	αδιάγνωστο	
24.	ΓαΤυ 12γ	 ΜΔ 2523	ΕΝΑΣ	ΠΟΔΙΑ Δ., ΠΕΛΜΑΤΑ
25.	ΓαΤυ 15 ^η	 ΜΔ 2268	ΕΝΑΣ	ΠΟΔΙΑ, ΓΟΝΑΤΑ ΑΝΑΜ.
26.	ΓαΤυ 16β	 ΜΔ 2532(απόσπ)	ΕΝΑΣ	ΒΔ ΓΩΝΙΑ
27.	ΚλαΤυ 1 ^α	 ΜΔ 4864	ΕΝΑΣ	ΠΟΔΙΑ ΑΡ., ΠΕΛΜΑΤΑ
28.	ΚλαΤυ 1δ	 ΜΔ 4766	ΕΝΑΣ	ΚΡΑΝΙΟ ΑΡ.

Υπάρχουν 6 περιπτώσεις τάφων με συννευρήματα του ίδιου τύπου. Η συνύπαρξη υποδεικνύει ότι σύγχρονοι ΥΣΚ είναι δυνατόν να διαφέρουν στις λεπτομέρειες του σχήματος και τη διακόσμηση.

1.	ΓαΤυ 5α (1) ΜΔ 2185		▪		▪	ΜΔ 2251					
2.	ΓαΤυ 15γ		▪	ΜΔ 2283		▪	ΜΔ 2282				
3.	ΚλαΤυ 1στ		▪	ΜΔ 4765		▪	ΜΔ 4757				
4.	ΑρΤυ 1 ^α		▪	ΜΔ 2192		▪	ΜΔ 2191		▪	ΜΔ 2168	
5.	ΑρΤυ 2 ^α		▪	ΜΔ 2479		▪	ΜΔ 2250	Τα μόνα με συννεύρημα ΣΚΗ		▪	ΜΔ 2244.
6.	ΑρΤυ 2β		▪	ΜΔ 2255		▪	ΜΔ 2256				

Στη Μακεδονία οι υψίποδες σκύφοι είναι σπάνιοι, με υπάρχοντα παραδείγματα στη Βεργίνα¹, τον Κούκο Συκιάς² και την Τορώνη³ διαφορετικά του ΜΟ. Τα πολυάριθμα ευρήματα του Μακεδονικού Ολύμπου είναι προφανώς εξαρτώμενα από τον θεσσαλοευβοϊκό κύκλο⁴ στην περιφέρεια του οποίου ανήκει τα πρώιμα χρόνια η περιοχή, ως και την ΥποΠρωτογεωμετρική τουλάχιστον. Το σχήμα αυτό και ο κύνθαρος αποτελούν τα πιο χαρακτηριστικά και τα πολυπληθέστερα τροχήλατα αγγεία του ΜΟ. Είναι ομάδες πολύ διακριτές, που πρέπει να θεωρηθούν προϊόντα εργαστηρίου από το κοινό θεσσαλοευβοϊκό/βορειοελλαδικό τόξο στην περιοχή του Ολύμπου, ενδεχομένως του Μακεδονικού. Έχει από παλιότερα υποτεθεί για την Θεσσαλία μία παράλληλη παραγωγή σκύφων κρεμάμενων ημικυκλίων με δακτυλιόσχημη βάση και με ψηλό πόδι,⁵ γεγονός που φαίνεται να υποδεικνύεται από τα ευρήματα του ΜΟ.

Το ύψος των ΥΣΚ ποικίλλει από 0,154 ως 0,232 μ., είναι δηλαδή μεγάλοι υψίποδες σκύφοι, ως και υπερμεγέθεις σκύφοι-κρατηρίσκοι, εδώ συνεξεταζόμενοι: σε δώδεκα παραδείγματα η διάμετρος χείλους είναι πλατύτερη από 20 εκ. -διαστάσεις κρατηρίσκου- και σε δέκα στενότερη -διαστάσεις υπερμεγέθους σκύφου. Δεν συνοδεύονται από αποχρώσεις μεταξύ τους διαφορές ώστε να ενταχθούν σε διαφορετικούς τύπους αγγείων. Ενδεικτική είναι άλλωστε η περίπτωση των δύο αγγείων που αποτελούν μικρή αλλά τη μόνη απολύτως διακριτή ομάδα με πολλαπλές ομοιότητες (ΜΔ 2268/ ΓαΤυ 15η και ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1α^η): με βάση τη διάμετρο χείλους ανήκει στην ομάδα των μικρότερων ΥΣΚ ο δεύτερος, των κρατηρίσκων/crater-bowls (συμβολιζόμενων στους πίνακες ως C) ο πρώτος.

¹ Ανδρόνικος Μ., Βεργίνα Ι, Το Νεκροταφείο των Τύμβων, Αθήνα 1969, σ. 92, Ν36, σ. 174-175, πιν. 45.

² J. Carrington-Smith-I.Βοκοτοπούλου, Ανασκαφή στον Κούκο Συκιάς, 1989, 425 κεξ., πιν. 7.

³ βλ. John K. Papadopoulos, The Early Iron Age Cemetery at Toroni, Volume 1: Text, Monumenta Archaeologica 24, Los Angeles 2005, p. 443 ff., Volume 2: Illustrations, pl. 312 ff. όπου και νεώτερη βιβλιογραφία. Βλ. Text, p. 446-7: «The earliest are those of Type 1 (Low-footed skyphoi, with low conical or ring base), some which may be assigned as Submycenaean, others Early Protogeometric or slightly later..... During the course of Protogeometric the tall foot both conical and flaring is introduced (the tall conical foot is also found on the local type 1 lekanis). This development must have been the result of external influence either Attic or Euboean.... At Lefkandi the tall conical foot is a distinct development assigned to the Middle Protogeometric and considered to be the result of Attic influence.. At Toroni it occurred at more or less the same time. ... There is sufficient evidence that types 1,2,3 were for a time at least produced concurrently. It is difficult to establish for how long the tall-footed varieties continued... The latest phase however witness the appearance .. of pendent semicircle skyphoi.... In Athens the skyphos with tall conical foot was retained to the end of Protogeometric and discarded only in the transition to Geometric»...

⁴ Βλ. Ν. Βερδελής, Ο πρωτογεωμετρικός ρυθμός της Θεσσαλίας, Αθήνα 1958, Σελ. 55: Καθαρώς μυκηναϊκό σχήμα (ο «Κρατηρίσκος») βρίσκεται συχνά στους πρωτογεωμετρικούς ρυθμούς και δη και στον θεσσαλικό από τα πρώιμα ήδη χρόνια. Από τα παλιότερα παραδείγματα θεωρεί τον αρ. 51 του μουσείου του Βόλου. Τον επόμενο σταθμό εξέλιξης παρουσιάζει ο αρ. 52 του Βόλου και ο του τάφου Β της Θεοτόκου (ολόβαφος, Prehistoric Thessaly, σ. 211, εικ. 146δ). Βλ. και Μεταλληνού, οπ. Β, Κείμενα, σ. 184 «Οι σκύφοι με ψηλό πόδι είναι ανοιχτά βαθεία αγγεία με κωδωνόσχημο σχήμα (S σχηματισμού) με χείλη που κλίνουν προς τα έξω και πλάγια τοποθετημένες στους ώμους, κυκλικής διατομής λαβές. Φέρουν υψηλότερο ή χαμηλότερο ημικωνικό ή flaring πόδι. Συναντώνται είτε ολόβαφοι είτε φέρουν στη ζώνη των λαβών ή στο κατώτερο σώμα μία ή περισσότερες εδαφόχρες ταινίες. Ο τύπος είναι γνωστός από την μυκηναϊκή και υπόμυκηναϊκή περίοδο».

⁵ Βλ. R. A. Kearsley, The Pendent Semi-Circle Skyphos: a study of its development and chronology and an Examination of it as evidence for Euboean Activity at Al Mina" (BICS supplement 44, London 1989), σ. 110. Βλ. και Ζωή Μαλαकाσιώτη, Άννα Μουσιώνη «Νέα ευρήματα της Υστερης Εποχής του Χαλκού και της Εποχής του Σιδήρου στην Αλω», στο «Αιγαίο στην Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου», Αθήνα 2004, σ. 458, εικ. 7 (θέση Αγριελιά, 1100-8^{ος} αι.).

Καμμία διάμετρος χείλους ωστόσο δεν ξεπερνά τα 0,30μ., που διακρίνει τους κρατήρες από τους *crater-bowls* στο Λευκαντί¹ (από 17,2 ως 24,2 εκ. ή 0,168 ως 0,234μ αν συνυπολογιστεί ο μέσος όρος των συμπιεσμένων)..

Υψος (μέσος όρος 0,188 μ.)

1. ♣ΜΔ 2256/ΑρΤυ 2β	0,232C	12. ♣ΜΔ 2255/ΑρΤυ 2β	0,179C
1. ♣ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1α	0,22C	13. ♣ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1 ^α	0,175
2. ♣ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2α	0,22C	14. ♣ΜΔ 2185/ΓαΤυ 5α N1?	0,174
3. ♣ΜΔ 2250/ΑρΤυ 2α	0,217C	15. ♣ΜΔ 2466/ΓαΤυ 5γN2	0,172
4. ♣ΜΔ 2521/ΓαΤυ 5β	0,215C	16. ♣ΜΔ 2246/ΓαΤυ 6δ	0,172
5. ♣ΜΔ 2191ΑρΤυ 1α	0,201C	17. ♣ΜΔ2268/ΓαΤυ 15η	0,17 C
6. ♣ΜΔ 2415/ΓαΤυ 9α	0,2C	18. ♣ΜΔ 2283/ΓαΤυ15γ	0,168C
7. ♣ΜΔ 2231/ΓαΤυ 9γ N1	0,2	19. ♣ΜΔ 2282/ΓαΤυ15γ	0,166C
8. ♣ΜΔ 2523/ΓαΤυ 12γ	0,196	20. ♣ΜΔ 4765/ΚλαΤυ 1στ	0,163
9. ♣ΜΔ 4757/ΚλαΤυ 1στ	0,188	21. ♣ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5α N1	0,154
10. ♣ΜΔ 4864/ΚλαΤυ 1 ^α	0,186C		
11. ♣ΜΔ 4766/ΚλαΤυ 1δ	0,186		

Διάμετρος (μέσος όρος 0,1998)

1. ♣ΜΔ 2250/ΑρΤυ 2 ^α	0,234C	12. ♣ΜΔ 4864/ΚλαΤυ 1α	0,196C
2. ♣ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1α	0,217C	13. ♣ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1α	0,195
3. ♣ΜΔ 2191/ΑρΤυ 1α	0,216C	14. ♣ΜΔ 2231/ΓαΤυ 9γ N1	0,19
4. ♣ΜΔ 2256/ΑρΤυ 2β	0,215C	15. ♣ΜΔ 2185/ΓαΤυ 5α N1?	0,19
5. ♣ΜΔ2268/ΓαΤυ 15η	0,212C	16. ♣ΜΔ 2523/ΓαΤυ 12γ	0,19
6. ♣ΜΔ 2521//ΓαΤυ 5β	0,211C	17. ♣ΜΔ 4757ΚλαΤυ 1στ	0,187
7. ♣ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2α	0,21C	18. ♣ΜΔ 2466/ΓαΤυ 5γ, N2	0,187
8. ♣ΜΔ 2282/ΓαΤυ15γ	0,206C	19. ♣ΜΔ 4766/ΚλαΤυ 1δ	0,186
9. ♣ΜΔ 2415/ΓαΤυ 9α	0,205C	20. ♣ΜΔ 2246/ΓαΤυ 6δ	0,178
10. ♣ΜΔ 2255/ΑρΤυ 2β	0,202C	21. ♣ΜΔ 4765/ΚλαΤυ 1στ	0,168
11. ♣ΜΔ 2283/ΓαΤυ15γ	0,201C	22. ♣ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5α N1	0,114 σζ.

16 αγγεία είναι πιεσμένα στον άξονα των λαβών και 3 στον άξονα τον κάθετο στις λαβές. Τα συμπιεσμένα τοιχώματα, που σε μία τουλάχιστον περίπτωση σχεδόν σχηματίζουν προχοή (ΜΔ 2255/ΑρΤυ 2β), θα μπορούσαν να υποδεικνύουν χρήση ποτηριού όπως και στους αντίστοιχους ΣΚΗ. Αναφέρεται ότι πολύ μεγάλα ποτήρια ήταν χαρακτηριστικά για το κρασί της γειτονικής Θεσσαλίας,² στην πολιτιστική περιφέρεια της οποίας εντάσσεται τα πρώιμα χρόνια η περιοχή του Μακεδονικού Ολύμπου. «Λεκτέον», εξάλλου κατά τον Αθήναιο, ότι «*τρόποι εἰσὶ πόσεων κατὰ πόλεις ἴδιοι*» και πολύ μεγάλα εκπώματα, όπως οι ΥΣΚ του ΜΟ, είναι δυνατόν να υπήρχαν και στην περιοχή. Αρκετά παραδείγματα ίσως μπορούσαν να έχουν χρησιμοποιηθεί και ως μικροί κρατήρες.

¹ R.W.V. Catling, and I.S. Lemos, Lefkandi II, The Protogeometric building at Toumba, Part I, The Pottery, BSA 1990, p. 21, 24

² Αθήναιος, Δειπνοσοφιστές, 11, 10.6: *πρὸς οὓς λεκτέον ὅτι τρόποι εἰσὶ πόσεων κατὰ πόλεις ἴδιοι, ὡς Κριτίας παρίστην ἐν τῇ Λακεδαιμονίων Πολιτείᾳ (FHG II `68) διὰ τούτων 'ὁ μὲν Χίος καὶ Θάσιος ἐκ μεγάλων κυλίκων ἐπιδέξια, ὁ δ' Ἀττικὸς ἐκ μικρῶν ἐπιδέξια, ὁ δὲ Θετταλικὸς ἐκπώματα προπίνει ὅτῳ ἂν βούλωνται μεγάλα.*

Μεγάλα εκπώματα αναφέρονται και αλλού από τον ίδιο: 11 662.9 *ὅτι δὲ μεγάλους ποτηρίους αἱ γυναῖκες ἐχρῶντο ὁ αὐτὸς εἶρηκε Φερεκράτης ἐν Τυραννίδι διὰ τούτων (ib. 187)·*

εἴτ' ἐκεραμεύσαντο τοῖς μὲν ἀνδράσιν ποτήρια πλατέα, τοίχους οὐκ ἔχοντ', ἀλλ' αὐτὸ τοῦδαφος μόνον, κοῦχί χωροῦντ' οὐδὲ κόγχην, ἐμπερὶ γευστηρίους· σφίσι δέ <γ> αὐταῖσιν βαθείας κύλικας ὥσπερ ὀλκάδας οἶναγωγούς, περιφερεῖς, λεπτάς, μέσας, γαστροῖδας, οὐκ ἀβούλως, ἀλλὰ πόρρωθεν κατεσκευασμένοι αὐθ' ὅπως ἀνεκλογίστως πλείστος οἶνος ἐκποθῇ. εἴθ' ὅταν τὸν οἶνον αὐτὰς αἰτιώμεθ' ἐκπιεῖν, λαιδοροῦνται κώμνουςι μὴ 'κπιεῖν ἀλλ' ἢ μίαν. ἢ δὲ κρείττων ἢ μὴ ἔστι χιλίων ποτηρίων.

Πιεσμένα στον άξονα των λαβών

1. ΜΔ 2191/ΑρΤυ 1α, C	9. ΜΔ 2521ή4839/ ΓαΤυ 5βC
2. ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1α, C	10. ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5α
3. ΜΔ2250/ΑρΤυ 2α, C	11. ΜΔ 2185/ΓαΤυ 5α
4. ΜΔ2479/ΑρΤυ 2α, C	12. ΜΔ 4757/ΚλαΤυ 1στ,
5. ΜΔ2256/ΑρΤυ 2β, C	13. ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1α,
6. ΜΔ2255/ΑρΤυ 2βC	14. ΜΔ2231/ΓαΤυ 9γ,
7. ΜΔ 2415/ΓαΤυ 9α, C	15. ΜΔ 2268/ ΓαΤυ 15η
8. ΜΔ 4864/ΚλαΤυ 1α, C	16. ΜΔ 4766/ΚλαΤυ 1δ,

Πιεσμένα στον άξονα τον κάθετο στις λαβές, 3/27

17. ΜΔ2523/ ΓαΤυ 12γ,	19. ΜΔ 4765/ΚλαΤυ 1στ
18. ΜΔ 2283/ ΓαΤυ 15γC	

Τρία χαμηλά αγγεία έχουν πλατύ ημισφαιρικό σώμα (Α: ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5^α, ΜΔ 2268/ ΓαΤυ 15^η, ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1α). Το σώμα των περισσότερων (18) είναι περισσότερο ή λιγότερο πιο βαθύ από ημισφαιρικό, κυρτό κωνικό (Β2), ενώ υπάρχουν και λίγα παραδείγματα με ευθύτερα τοιχώματα τριγωνικού περιγράμματος (Β1). Ενα μόνο αγγείο έχει σχεδόν ημισφαιρικό σώμα, ο ΜΔ 2282/ΓαΤυ 15γ, που λόγω ασυμμετριών μπορεί να ενταχθεί στην προηγούμενη (Β1). Μερικά από τα αγγεία έχουν κωνικό έξαγμα στον πυθμένα. Οι λαβές είναι σχετικά μικρές, οριζόντιες κυλινδρικές, με λοξή φορά προς τα πάνω. Προσφύονται ψηλά στο σώμα, συχνά αμέσως κάτω από το χείλος, χωρίς να το υπερβαίνουν.

Α. Σώμα πλατύ ημισφαιρικό

1. ΜΔ 2268/ ΓαΤυ 15ηC	3. ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5 ^α
2. ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1α	

Β. Κυρτό κωνικό

Β1. ευθύτερα τοιχώματα (τριγωνικό περίγραμμα)

1. ΜΔ 2283/ ΓαΤυ 15γC	4. ΜΔ2523/ ΓαΤυ 12γ
2. ΜΔ 2466/ ΓαΤυ 5γ	
3. ΜΔ 2185/ΓαΤυ 5	

Β2. βαθύτερα από ημισφαιρικό

5. ΜΔ2479/ΑρΤυ 2 ^α C	13. ΜΔ 2521ή4839/ ΓαΤυ 5β C
6. ΜΔ2250/ΑρΤυ 2 ^α C	14. ΜΔ 4757/ΚλαΤυ 1στ
7. ΜΔ2256/ΑρΤυ 2βC	15. ΜΔ 4765/ΚλαΤυ 1στ
8. ΜΔ2255/ΑρΤυ 2βC	16. ΜΔ2231/ΓαΤυ 9γ(το σφαιρικότερο)
9. ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1 ^α C	17. ΜΔ 4766//ΚλαΤυ1δ
10. ΜΔ 2191/ΑρΤυ 1α (ελαφρά βαθύτερο) C	18. ΜΔ 2246/ ΓαΤυ 6δ (ελαφρά βαθύτερο)
11. ΜΔ 2415/ΓαΤυ 9 ^α C	
12. ΜΔ 4864/ΚλαΤυ 1α (ελαφρά βαθύτερο) C	

Γ. Ημισφαιρικό

19. ΜΔ 2282/ΓαΤυ 15γ Cβ (ασύμμετρο, κυρτό κωνικό σε σημεία)

Με κωνικό έξαγμα στο κέντρο του πυθμένα

1. ΜΔ 2521 ή 4839/ ΓαΤυ 5β, C	5. ΜΔ 2462/ ΓαΤυ 5α (αποσπασματικό)
2. ΜΔ 4757/ ΚλαΤυ 1στ,,	6. ΜΔ 2246/ΓαΤυ 6δ
3. ΜΔ 4765/ΚλαΤυ 1στ	
4. ΜΔ 2470/ ΓαΤυ 5α (αποσπασματικό),	

Το ψηλό πόδι είναι κατά κανόνα κοίλο κωνικό, με βαθύ εσωτερικό θόλο και διευρυνόμενη πλατεία έδραση (*flaring*), μερικές φορές ανακαμπτόμενη (18 παραδείγματα). Τρία παραδείγματα, (όλα αποσπασματικά και όλα από τον τύμβο 5) έχουν πόδι πλατύ κωνικό (ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5α,

♣ΜΔ 2462/ΓαΤυ 5α, ♣ΜΔ 2461/ΓαΤυ 5β) ενώ ένα μόνο παράδειγμα έχει σχεδόν κυλινδρικό στέλεχος με βαθμιδωτή έδραση (ΜΔ 2466/ΓαΤυ 5γ, επίσης από τον τύμβο 5) που φαίνεται να συγκεντρώνει τις περισσότερες ιδιομορφίες του σχήματος. Κωνικό έξαρμα στη θόλο του ποδιού έχουν τα δύο αγγεία με ιδιαίτερα πολλές ομοιότητες ΜΔ 2268/ΓαΤυ 15η, ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1α.

Πόδι κοίλο κωνικό

1. ♣ΜΔ 2191/ΑρΤυ 1α C	12. ♣ΜΔ 2268/ΓαΤυ15η C
2. ♣ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1α C	13. ♣ΜΔ 4765/ΚλαΤυ 1στ
3. ♣ΜΔ 2521/ΓαΤυ 5βC	14. ♣ΜΔ 4757/ΚλαΤυ 1στ
4. ♣ΜΔ 2250/ΑρΤυ 2α C	15. ♣ΜΔ 2168/ ΑρΤυ 1α
5. ♣ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2α C	16. ♣ΜΔ 4766/ΚλαΤυ 1δ
6. ♣ΜΔ 2256/ΑρΤυ 2β C	17. ♣ΜΔ 2231/ΓαΤυ 9γ N1
7. ♣ΜΔ 2255/ΑρΤυ 2β C	18. ♣ΜΔ 2185/ΓαΤυ 5α N1
8. ♣ΜΔ 2415/ΓαΤυ 9α C	19. ♣ΜΔ 2246/ΓαΤυ 6δ
9. ♣ΜΔ 2283/ΓαΤυ15γ C	20. ♣ΜΔ 2523/ΓαΤυ 12γ
10. ♣ΜΔ 2282/ΓαΤυ15γ C	21. ♣ΜΔ 2470/ΓαΤυ 5α
11. ♣ΜΔ 4864/ΚλαΤυ 1α C	22. ♣ΜΔ 2423/ΓαΤυ 9δ

Πλατύ κωνικό

23. ♣ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5α N1	25. ♣ΜΔ 2461/ΓαΤυ 5β, εξωτερ
24. ♣ΜΔ 2462/ΓαΤυ 5α, εξωτερ	

Σχεδόν κυλινδρικό στέλεχος και βαθμιδωτή πεπλατυσμένη έδραση

26. ♣ΜΔ 2466/ΓαΤυ 5γ, N2 0,049

Είναι λιγότερο ή περισσότερο ψηλό, με περισσότερο ή λιγότερο τονισμένο τον δακτύλιο έδρασης, χαρακτηριστικά που είναι δυνατόν να διαπλέκονται στα συνεννήματα, όπως όλα σχεδόν τα χαρακτηριστικά των αγγείων. Το ύψος του κυμαίνεται από 0,015 μ. ως 0,06 μ. με μέσο όρο περίπου 0,044 μ., ενώ η διάμετρος της έδρασης από 0,05 ως 0,132 μ. με μέσο όρο περίπου 0,1 μ. Έχει μέσο όρο αναλογίας ύψ. αγγείου/ύψ. ποδιού 4,1, διαμ. χείλους/διαμ. έδρασης 1,84 και διαμ. ποδιού/ύψ. ποδιού 2,49. Τόσο το ύψος όσο και η διάμετρος έδρασης στα συνεννήματα είναι δυνατόν να ποικίλλουν αισθητά μεταξύ τους.

Υψος ποδιού (μέσος όρος 0,044 μ.)

1. ♣ΜΔ 2423/ΓαΤυ 9δ 0,015	15. ♣ΜΔ 2523/ΓαΤυ 12γ 0,045
2. ♣ΜΔ 2462/ΓαΤυ 5α, εξωτερ. 0,03	16. ♣ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1α 0,045
3. ♣ΜΔ 2415/ΓαΤυ 9α 0,034	17. ♣ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1α 0,046C
4. ♣ΜΔ 4765/ΚλαΤυ 1στ 0,035	18. ♣ΜΔ 2466/ΓαΤυ 5γ, N2 0,049
5. ♣ΜΔ 2255/ΑρΤυ 2β 0,035C	19. ♣ΜΔ 2461/ΓαΤυ 5β, εξωτερ.0,05
6. ♣ΜΔ 2283/ΓαΤυ15γ 0,036C	20. ♣ΜΔ 2470/ΓαΤυ 5α εξωτερ.0,05
7. ♣ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2α 0,04C	21. ♣ΜΔ 2185/ΓαΤυ 5α N1? 0,05
8. ♣ΜΔ 2282/ΓαΤυ15γ 0,034 C	22. ♣ΜΔ 2521/ΓαΤυ 5β 0,051 C
9. ♣ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5α N1 0,041	23. ♣ΜΔ 4757/ΚλαΤυ 1στ 0,052
10. ♣ΜΔ2268/ΓαΤυ 15η 0,041C	24. ♣ΜΔ 2250/ΑρΤυ 2α 0,053C
11. ♣ΜΔ 4864/ΚλαΤυ 1α 0,041C	25. ♣ΜΔ 2256/ΑρΤυ 2β 0,058C
12. ♣ΜΔ 4766/ΚλαΤυ 1δ 0,041	26. ♣ΜΔ 2191/ΑρΤυ 1α 0,06C
13. ♣ΜΔ 2231/ΓαΤυ 9γ N1 0,042	
14. ♣ΜΔ 2246/ΓαΤυ 6δ 0,043	

Διάμετρος ποδιού (Μέσος όρος 0,1 μ.)

1. ♣ΜΔ 2423/ΓαΤυ 9δ 0,05	10. ♣ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1α 0,103
2. ♣ΜΔ 2461/ΓαΤυ 5β, εξ. 0,083σωζ.	11. ♣ΜΔ 2255/ΑρΤυ 2β 0,103 C
3. ♣ΜΔ 4765/ΚλαΤυ1στ 0,089	12. ♣ΜΔ 2283/ΓαΤυ15γ 0,103C
4. ♣ΜΔ 4766/ΚλαΤυ1δ 0,095	13. ♣ΜΔ 2466/ΓαΤυ 5γ, N2 0,104
5. ♣ΜΔ 4864/ΚλαΤυ1α 0,096C	14. ♣ΜΔ 4757/ΚλαΤυ1στ 0,105
6. ♣ΜΔ 2246/ΓαΤυ 6δ 0,098	15. ♣ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5α N1 0,107
7. ♣ΜΔ 2462/ΓαΤυ 5α, εξ. 0,098	16. ♣ΜΔ 2231/ΓαΤυ9γ N1 0,107
8. ♣ΜΔ 2282/ΓαΤυ15γ 0,102C	17. ♣ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2α 0,107C
9. ♣ΜΔ 2523/ΓαΤυ12γ 0,103	18. ♣ΜΔ2268/ΓαΤυ15η 0,11C

19.	♣ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1α	0,113C	23.	♣ΜΔ 2185/ΓαΤυ 5α N1?	0,123
20.	♣ΜΔ 2470/ΓαΤυ 5α εξ.	0,113	24.	♣ΜΔ 2256/ΑρΤυ 2β	0,129C
21.	♣ΜΔ 2415/ΓαΤυ 9α	0,114C	25.	♣ΜΔ 2191/ΑρΤυ 1α	0,13C
22.	♣ΜΔ 2521/4839/ΓαΤυ 5β	0,115C	26.	♣ΜΔ 2250/ΑρΤυ 2α	0,132

Σχέση ύψους ποδιού/ύψους αγγείου (Μέσος όρος 4,1)

Τα χαμηλότερα

1.	♣ΜΔ 2415/ΓαΤυ 9α	5,88C	3.	♣ΜΔ 2255/ΑρΤυ 2β	5,11	C
2.	♣ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2α	5,5C				

Μεσαία

4.	♣ΜΔ 2282/ΓαΤυ15γ	C 4,88	8.	♣ΜΔ 4765/ΚλαΤυ 1στ	4,65
5.	♣ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1α	4,78C	9.	♣ΜΔ 4864/ΚλαΤυ 1α	4,53C
6.	♣ΜΔ 2231/ΓαΤυ 9γ	4,76	10.	♣ΜΔ 4766/ΚλαΤυ 1δ	4,53
7.	♣ΜΔ 2283/ΓαΤυ15γ	4,66C			

Τα ψηλότερα

11.	♣ΜΔ 2521/ΓαΤυ 5β	4,21C	17.	♣ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1α	3,88
12.	♣ΜΔ 2268/ΓαΤυ 15η	4,14C	18.	♣ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5α	3,75
13.	♣ΜΔ 2250/ΑρΤυ 2α	4,09C	19.	♣ΜΔ 4757/ΚλαΤυ 1στ	3,61
14.	♣ΜΔ 2246/ΓαΤυ 6δ	4	20.	♣ΜΔ 2466/ΓαΤυ 5γ	3,51
15.	♣ΜΔ 2256/ΑρΤυ 2β	4C	21.	♣ΜΔ 2185/ΓαΤυ 5α	3,48
16.	♣ΜΔ 2523/ΓαΤυ 12γ	3,92	22.	♣ΜΔ 2191/ΑρΤυ 1α	3,35C

Όσον αφορά τη μορφή του χείλους

- εκτός των λίγων εξαιρέσεων με ελαφρά εξωστρεφές χείλος (♣ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2^α, ♣ΜΔ 2250/ΑρΤυ 2^α C), ♣ΜΔ 2231/ΓαΤυ 9γ N1, ♣ΜΔ 4766/ΚλαΤυ 1δ, ♣ΜΔ 4765/ΚλαΤυ 1στ, ♣ΜΔ 2521ή4839/ΓαΤυ 5β),
- τα υπόλοιπα έχουν χείλος έντονα ως πολύ έντονα εξωστρεφές.

Όσον αφορά τη μετάβαση από το σώμα,

- ο 4 αγγεία (3 τουλάχιστον από τα χαμηλότερα, όλα του τύμβου 5) έχουν εξωστρεφές χείλος χωρίς αυλάκωση στη μετάβαση (ομ. χείλους α).
 - i. Τα 3 έχουν ενιαίο περίγραμμα με το σώμα (♣ΜΔ 2462/ΓαΤυ 5^α, ♣ΜΔ 2466,2468/ΓαΤυ 5γ, ♣ΜΔ 9δ),
 - ii. ενώ καμπύλη γωνία έχει το μοναδικό παράδειγμα που φέρει διακόσμηση με τρίγωνο (ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5α 1).
- ο Όλα τα υπόλοιπα έχουν αυλάκωση στη μετάβαση, ήπια ή οξεία.
 - ο Στα 14 η αυλάκωση είναι ήπια (ομ. χείλους β).
 - ❖ 4 με εξωστρεφές χείλος καμπύλου περιγράμματος:
 - ΜΔ 2268/ΓαΤυ 15η, , ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1α ♣ΜΔ 2250/ΑρΤυ 2^α C, ♣ΜΔ 2256/ΑρΤυ 2β C, τα δύο τελευταία με σχετικά οξύτερη μετάβαση.
 - ❖ 6 με χείλος ταινιωτό εξωστρεφές:
 - ♣ΜΔ 2415/ΓαΤυ 9^α C, ♣ΜΔ 2282/ΓαΤυ 15γ ??? C, ♣ΜΔ 4757/ΚλαΤυ 1στ, ♣ΜΔ 2185/ΓαΤυ 5α (1) (ελαφρά κοίλο), ♣ΜΔ 2255/ΑρΤυ 2β C, ♣ΜΔ 2532/ΓαΤυ 16β, τα δύο τελευταία με πλατιά αυλάκωση.
 - ❖ 4 με χείλος ταινιωτό ελαφρά εξωστρεφές:
 - ♣ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2^α με πλατεία αυλάκωση C (συνεύρημα με το έντονα εξωστρεφές ♣ΜΔ 2250/ΑρΤυ 2^α C), ♣ΜΔ 2231/ΓαΤυ 9γ N1, ♣ΜΔ 4766/ΚλαΤυ 1δ, ♣ΜΔ 4765/ΚλαΤυ 1στ (με σχετικά οξύτερη αυλάκωση, συνεύρημα με το εξωστρεφές ΜΔ 4757/ΚλαΤυ 1στ).
 - ο 9 αγγεία έχουν χείλος εξωστρεφές με οξεία αυλάκωση στη μετάβαση από το σώμα (ομ. χείλους γ):
 - ♣ΜΔ 2283/ΓαΤυ 15γ C, ♣ΜΔ 4864/ΚλαΤυ 1α C, ♣ΜΔ 2191/ΑρΤυ 1α C (έντονα εξωστρεφές), ♣ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1α C, ♣ΜΔ 2521ή4839/ΓαΤυ 5β C

(ελαφρά εξωστρεφές), ♠ΜΔ 2246/ ΓαΤυ 6δ, ♠ΜΔ 2534/ΓαΤυ 9γ, ♠ΜΔ 2523/ ΓαΤυ 12γ, ♠ΜΔ 2470/ΓαΤυ 5α N2)

Ο μέσος όρος του ύψους του χείλους είναι ιδιαίτερα ψηλός (0,01923μ.): μόνο 3 από τους σκύφους της σειράς έχουν χαμηλό χείλος (0,01-0,012μ.), ένας μεσαίου ύψους ((0,014μ.) ενώ όλοι οι υπόλοιποι έχουν χείλος υψηλό, από 0,023 ως 0,015μ., με έντονη πλειοψηφία των υψηλότερων.

Όσον αφορά στα μεταξύ τους συνεννήματα,

1. στον ΑρΤυ 2β, ο ΜΔ 2255 έχει το υψηλότερο χείλος της σειράς, ενώ ο ΜΔ 2256 μεσαίο
2. Στον ΑρΤυ 1^α, έχουν όλοι υψηλά χείλη (ΜΔ 2192, ΜΔ 2191, ΜΔ 2168).
3. Στον ΑρΤυ 2α και τα δύο αγγεία έχουν υψηλά χείλη, το ένα ελαφρά (♠ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2^α), το δεύτερο έντονα εξωστρεφές (♠ΜΔ 2250/ΑρΤυ 2^α)
4. Στον ΓαΤυ 5α, τα δύο αγγεία με ημικύλια έχουν υψηλά χείλη, το ένα από τη νεώτερη χρήση του τάφου (ΜΔ 2185) το δεύτερο από την παλιότερη (♠ΜΔ 2470). Χαμηλό χείλος έχουν τα αγγεία με άλλη διακόσμηση, από τη νεώτερη αλλά και την παλιότερη χρήση του τάφου (ΜΔ 2251 πιθανόν από την νεώτερη χρήση, με τρίγωνα, ♠ΜΔ 2462 από την παλιότερη χρήση, με ταινίες).
5. Στον ΓαΤυ 9γ και τα δύο αγγεία έχουν υψηλά χείλη (♠ΜΔ 2231, ♠ΜΔ 2534), παρομοίως και στους
6. ΓαΤυ15γ ♠ΜΔ 2283 ♠ΜΔ 2282 και στους
7. ΚλαΤυ 1στ ♠ΜΔ 4765, ♠ΜΔ 4757 όπου το ένα έχει χείλος ελαφρά εξωστρεφές (♠ΜΔ 4765/ ΚλαΤυ 1στ)

Υψος χείλους (μέσος όρος 0,0192)

1. ♠ΜΔ 2255/ΑρΤυ 2β	,023	C	14. ♠ΜΔ 2523/ΓαΤυ 12γ	0,019	
2. ♠ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1α	0,023	C	15. ♠ΜΔ 2268/ΓαΤυ 15η	0,019	C
3. ♠ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2α	0,022	C	16. ΜΔ 2282/ ΓαΤυ15γ	0,019	Cβ
4. ♠ΜΔ 2185/ΓαΤυ 5α N1?	0,022		17. ♠ΜΔ 2415/ΓαΤυ 9α	0,018	C
5. ♠ΜΔ 2521/ΓαΤυ 5β	0,022	C	18. ♠ΜΔ 4766/ΚλαΤυ 1δ	0,0175	
6. ♠ΜΔ 2534/ΓαΤυ 9γ N1	0,022		19. ♠ΜΔ 2283/ΓαΤυ15γ	0,0175	C
7. ♠ΜΔ 2231/ΓαΤυ 9γ N1	0,02		20. ♠ΜΔ 2191/ΑρΤυ 1α	0,0164	C
8. ♠ΜΔ 4864/ΚλαΤυ 1α	0,02	C	21. ♠ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1α	0,016	
9. ♠ΜΔ 4757/ΚλαΤυ 1στ	0,02		22. ♠ΜΔ 2532/ΓαΤυ 16β	0,015	
10. ♠ΜΔ 2250/ΑρΤυ 2α	0,02	C	23. ♠ΜΔ 2256/ΑρΤυ 2β	0,014	C
11. ♠ΜΔ 4765/ΚλαΤυ 1στ	0,02		24. ♠ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5α N1	0,012	
12. ♠ΜΔ 2246/ΓαΤυ 6δ	0,02		25. ♠ΜΔ 2462/ΓαΤυ 5α, εξ.	0,012	
13. ♠ΜΔ 2470/ΓαΤυ 5α εξωτερ.	0,02		26. ♠ΜΔ 2466/ΓαΤυ 5γ, N2	0,01	
			27.		

Μέγιστη διάμετρος χείλους (μέσος όρος 0,205 μ.)

1. ♠ΜΔ 4765/ΚλαΤυ1στ	0,172		12. ♠ΜΔ 2282/ΓαΤυ15γ	0,206C	
2. ♠ΜΔ 2532/ΓαΤυ 16β	0,172		13. ♠ΜΔ 4864/ΚλαΤυ1α	0,206C	
3. ♠ΜΔ 2246/ΓαΤυ 6δ	0,17		14. ♠ΜΔ 2283/ΓαΤυ15γ	0,208C	
4. ♠ΜΔ 4766/ΚλαΤυ1δ	0,185		15. ♠ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2α	0,21	C
5. ♠ΜΔ 2466/ΓαΤυ 5γ,	0,187		16. ♠ΜΔ 2268/ΓαΤυ15η	0,218C	
6. ♠ΜΔ 4757/ΚλαΤυ1στ	0,192		17. ♠ΜΔ 2255/ΑρΤυ 2β	0,218C	
7. ♠ΜΔ 2185/ΓαΤυ 5α	0,195		18. ♠ΜΔ 2521//ΓαΤυ 5β	0,22	C
8. ♠ΜΔ 2523/ΓαΤυ12γ	0,195		19. ♠ΜΔ 2191/ΑρΤυ 1α	0,221C	
9. ♠ΜΔ 2231/ΓαΤυ9γ	0,197		20. ♠ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1α	0,223C	
10. ♠ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1α	0,199		21. ♠ΜΔ 2256/ΑρΤυ 2β	0,228C	
11. ♠ΜΔ 2415/ΓαΤυ 9α	0,205 σζ. C		22. ♠ΜΔ 2250/ΑρΤυ 2 ^α	0,242C	

Αναλογίες Χείλος/Υψος/Βάση

1. ♠ΜΔ 4757/ ΚλαΤυ 1στ	99,46/100/55,85	1,78
2. ♠ΜΔ 4765/ΚλαΤυ 1στ	103,06/100/54,6	1,88
3. ♠ΜΔ 2168/ ΑρΤυ 1α	111,42/100/58,85	1,89
4. ♠ΜΔ 2191/ΑρΤυ 1 ^α C	107,46/100/60,82	1,66
5. ♠ΜΔ 2192/ ΑρΤυ 1α C	98,63/100/51,36	1,92

6.	♣ΜΔ 2250/ ΑρΤυ 2α C	107,83/100/60,82	1,77
7.	♣ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2α C	95,45/100/48,63	1,96
8.	♣ΜΔ 2255/ΑρΤυ 2β C	112,84/100/57,54	1,96
9.	♣ΜΔ 2256/ ΑρΤυ 2β C	92,67/100/55,6	1,66
10.	♣ΜΔ 2282/ΓαΤυ 15γ C	124/100/61,44	2
11.	♣ΜΔ 2283/ΓαΤυ 15γ C	119,64/100/61,3	1,95
12.	♣ΜΔ 2185/ΓαΤυ 5α	109,1/100/70,68	1,54
13.	♣ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5α	? /100/66,23	
14.	♣ΜΔ 2523/ΓαΤυ 12γ	96,93/100/52,55	1,84
15.	♣ΜΔ 2268/ΓαΤυ 15η C	124,7/100/64,7	1,92
16.	♣ΜΔ 2521/ΓαΤυ 5β C	98,13 /100/53,48	1,83
17.	♣ΜΔ 2466/ΓαΤυ 5γ	108,72/100/60,46	1,79
18.	♣ΜΔ 2246/ΓαΤυ 6δ	103,48/100/55,23	1,86
19.	♣ΜΔ 2415/ΓαΤυ 9α C	102,5/100/57	1,79
20.	♣ΜΔ 2231/ΓαΤυ 9γ	95/100/53,5	1,77
21.	♣ΜΔ 4864/ΚλαΤυ 1α C	108,8/100/51,61	2
22.	♣ΜΔ 4766/ΚλαΤυ 1δ	94,08/100/51,07	1,84

Φέρουν πάντα γραπτή διακόσμηση, συνήθως κύκλους ή ημικύκλια στην εξηρημένη ζώνη των λαβών, με αναλογία 16,6% για τους κύκλους και 83,3% για τα ημικύκλια. Το εσωτερικό του αγγείου είναι ολόβαφο, συνήθως με εξηρημένη ταινία ψηλά στο χείλος και πιο σπάνια με έναν εξηρημένο δίσκο στον πυθμένα. Εξωτερικά είναι ολόβαφο το χείλος όπως και εξωτερικά οι λαβές. Συχνά ολόβαφο είναι και το το πόδι, όπου συχνά εξαιρούνται ταινίες τόσο από το ίδιο το πόδι ή από την ένωση με το σώμα. Μερικές φορές οι εξηρημένες ταινίες είναι αρκετά πλατιές, συνηθέστερα όμως στενές. Το πλάτος της ζώνης των λαβών, που φέρει την κύρια διακόσμηση, ποικίλλει από ιδιαίτερα στενή, δίκην ζωφόρου, σε λίγα παραδείγματα ως ιδιαίτερα πλατιά, συνηθέστερα όμως ενδιάμεσου πλάτους.

Στενές και μέσου πλάτους μετόπες

1.	♣ΜΔ 2250/ΑρΤυ 2α, C	10.	♣ΜΔ 4864/ΚλαΤυ 1αC
2.	♣ΜΔ 4765/ΚλαΤυ 1στ	11.	♣ΜΔ 2283/ΓαΤυ 15γ, C
3.	♣ΜΔ 2185/ΓαΤυ 5α	12.	♣ΜΔ 2282/ΓαΤυ 15γC
4.	♣ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5α	13.	♣ΜΔ 2534/ΓαΤυ 9γ (2)
5.	♣ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1α	14.	♣ΜΔ 2415/ΓαΤυ 9α, C
6.	♣ΜΔ 2231/ΓαΤυ 9γ	15.	♣ΜΔ 2191/ΑρΤυ 1αC
7.	♣ΜΔ 2268/ΓαΤυ 15η, C	16.	♣ΜΔ 2255/ΑρΤυ 2β C
8.	♣ΜΔ 2534/ΓαΤυ 9γ (2)	17.	♣ΜΔ 2246/ΓαΤυ 6δ,
9.	♣ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2α, C	18.	♣ΜΔ 2256/ΑρΤυ 2βC

Πλατιές μετόπες

19.	♣ΜΔ 2523/ΓαΤυ 12γ,	22.	♣ΜΔ 4766/ΚλαΤυ 1δ
20.	♣ΜΔ 2466/ΓαΤυ 5γ	23.	♣ΜΔ 4757/ΚλαΤυ 1στ,
21.	♣ΜΔ 2521/ΓαΤυ 5β C	24.	♣ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1αC

Το κάτω μέρος του σώματος είναι ολόβαφο ή άβαφο με γραπτές ταινίες. Ανάλογα με τον συνδυασμό τους μπορούν να ομαδοποιηθούν σε πέντε ομάδες.

Α Ομάδα: Ολόβαφο κάτω μέρος σώματος, χωρίς ταινίες,
σε συνέχεια ολόβαφου ή με εξηρημένη ταινία ποδιού.

1.	♣ΜΔ 2523/ΓαΤυ 12γ,	2.	♣ΜΔ 2466/ΓαΤυ 5γ
----	--------------------	----	------------------

Β Ομάδα: Ολόβαφο κάτω μέρος σώματος, σε συνέχεια ολόβαφου ή με εξηρημένη ταινία ποδιού,
στενές ταινίες κάτω από τις λαβές. .

1.	♣ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1α C	6.	♣ΜΔ 2255/ΑρΤυ 2β C
2.	♣ΜΔ 2521/ΓαΤυ 5β C	7.	♣ΜΔ 2415/ΓαΤυ 9α,C
3.	♣ΜΔ 2246/ΓαΤυ 6δ,	8.	♣ΜΔ 2470/ΓαΤυ 5α αποσπασματικό,
4.	♣ΜΔ 4757/ΚλαΤυ 1στ,		
5.	♣ΜΔ 4864/ΚλαΤυ 1αC		

Γ Ομάδα: Αβαφο κάτω μέρος σώματος. Φαρδιές ταινίες κάτω από τις λαβές, στενές χαμηλότερα.

Ολόβαφο, ή σχεδόν ολόβαφο πόδι με εξηρημένες ταινίες..

1. 🍷ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1α	3. 🍷ΜΔ 4765/ΚλαΤυ 1στ,
2. 🍷ΜΔ 2268/ΓαΤυ 15η, C	4. 🍷ΜΔ 4766/ΚλαΤυ 1δ

Αδιάγνωστα

1. 🍷ΜΔ 2462/ΓαΤυ 5α, ολόβαφο πόδι, άβαφο κάτω μέρος σώματος, πιθανή διακόσμηση μόνο με ταινίες.
2. 🍷ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5α ολόβαφο πόδι

Δ Ομάδα: Αβαφο κάτω μέρος σώματος, Κάτω από τις λαβές φαρδιές ταινίες που πλασιώνονται ψηλότερα και χαμηλότερα από στενές. Πόδι με εξηρημένες και γραπτές ταινίες.

1. 🍷ΜΔ 2283/ΓαΤυ 15γ, C	5. 🍷ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2α, C
2. 🍷ΜΔ 2282/ΓαΤυ 15γC	6. 🍷ΜΔ 2231/ΓαΤυ 9γ
3. 🍷ΜΔ 2191/ΑρΤυ 1α C	7. 🍷2256/ΑρΤυ 2β (συνεύρημα με ομάδα Β)C
4. 🍷ΜΔ 2250/ΑρΤυ 2α, C	

Ε Ομάδα: Ένα αγγείο. Φαρδιά ταινία κάτω από τις λαβές. Αβαφο κάτω μέρος σώματος. Πόδι με εξηρημένες και γραπτές ταινίες.

1. 🍷ΜΔ 2185/ΓαΤυ 5α

Αδιάγνωστα

1. 🍷ΜΔ 2461/ΓαΤυ 5β

Η διακόσμηση δημιουργεί δύο παράλληλες χρωματικές ομάδες, τα ερυθρά και τα αμαυρά αγγεία, που συνδυάζονται με πηλό ερυθρό, κιτρινέρυθρο, ωχρό και ρόδινο. Είναι μάλλον λεπτόκοκκος, με περισσότερη ή λιγότερη μίκα και με περισσότερα ή λιγότερα εγκλείσματα. Είναι κιτρινέρυθρος σε 13 παραδείγματα (5YR 6/6-8, 5YR 7/6, 7,5YR 7/6), ωχρός σε 12 (10YR 6/4 , 7/2-4), ρόδινος στα δύο (5YR 8/4, 7,5YR 7/4). Τα κιτρινέρυθρα αγγεία καλύπτονται κατά κανόνα με ωχρό επίχρισμα, όπως και αρκετά από τα υπόλοιπα. Είναι δυνατόν το επίχρισμα να καλύπτει και το κάτω μέρος της βάσης (ΜΔ 2253/ΓαΤυ 12γ). Επίθετες ωχρές ταινίες έχει μόνο ο 🍷ΜΔ 2470/ΓαΤυ 5α και εξηρημένο δίσκο στον πυθμένα οι 🍷ΜΔ 2256/ ΑρΤυ 2β, 🍷ΜΔ 2255/ ΑρΤυ 2β, 🍷ΜΔ 2185 ΓαΤυ 5α 🍷ΜΔ 2521/ ΓαΤυ 5β, 🍷ΜΔ 4757 ΚλαΤυ 1στ, 🍷ΜΔ 4766/ ΚλαΤυ 1δ. Συχνές είναι οι ασυμμετρίες καθώς και άλλες κακοτεχνίες τόσο στο σχήμα όσο και τη διακόσμηση.

Πηλός κιτρινέρυθρος

5YR 6/8 reddish yellow

1. 🍷 ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5α Διακόσμηση με ερυθρωπό.
2. 🍷 ΜΔ 2470/ΓαΤυ 5α Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό.
3. 🍷 ΜΔ 2461/ΓαΤυ 5β Διακόσμηση με ερυθρωπό.
4. 🍷 ΜΔ 2466/ΓαΤυ 5γ (2). Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό.

5YR 6/6 reddish yellow

5. 🍷 ΜΔ 2521/ΓαΤυ 5β. Διακόσμηση με ερυθρωπό.	C
6. 🍷 ΜΔ 2415/ΓαΤυ 9α. Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό.	C
7. 🍷 ΜΔ 2231/ΓαΤυ 9γ (N1). Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό/ερυθρωπό.	
8. 🍷 ΜΔ 2532/ΓαΤυ 16β. Διακόσμηση με ερυθρωπό.	

5YR 7/6 reddish yellow

9. 🍷 ΜΔ 4765/ΚλαΤυ 1στ. Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό/ερυθρωπό.

7,5YR 7/6 reddish yellow

1. 🍷ΜΔ 2185/ΓαΤυ 5α. Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό.	
2. 🍷 ΜΔ 2523/ΓαΤυ 12γ (7,5YR 7/6, 7,5YR 6/6 reddish yellow) . Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό.	
3. 🍷 ΜΔ 2268/ΓαΤυ 15η 7,5YR 7/6 reddish yellow) . Διακόσμηση με ερυθρωπό.	C
4. 🍷 ΜΔ 4766/ΚλαΤυ 1δ. Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό.	

Πηλός ωχρός

10YR 7/4 very pale brown

1. 🍷 ΜΔ 2534/ΓαΤυ 9γ (2) . Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό.
2. 🍷 ΜΔ 2282/ΓαΤυ 15γ 10YR 7/4 very pale brown – 10YR 5/3 brown – 7,5YR 7/3 light brown – 7,5YR 7/4 pink) .

Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό. C

3. 🍷 ΜΔ 4757/ΚλαΤυ 1στ. Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό.	
4. 🍷 ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1α Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό.	
5. 🍷 ΜΔ 2191/ΑρΤυ 1α. Διακόσμηση με θαμπό καστανό.	C
6. 🍷 ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1α. Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό.	C

7. ΜΔ 2250/ΑρΤυ 2α. Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό. C
10YR 7/2 light gray
8. ΜΔ 2255/ΑρΤυ 2β. Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό. C
9. ΜΔ 4864/ΚλαΤυ 1α (10YR 7/2 light gray, 10YR 7/3-10YR 7/4 very pale brown) . Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό. C
10YR 6/4 light yellowish brown
10. ΜΔ 2462/ΓαΤυ 5α. Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό.
11. ΜΔ 2283/ΓαΤυ 15γ. Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό. C
12. ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2α. Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό. C
Πηλός ρόδινος
5YR 8/4 pink
1. ΜΔ 2246/ΓαΤυ 6δ. Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό.
7,5YR 7/4 pink
1. ΜΔ 2256/ΑρΤυ 2β. Διακόσμηση με θαμπό αμαυρό C

Με κριτήριο την κύρια διακόσμηση είναι δυνατόν να ομαδοποιηθούν στις παρακάτω 5 ομάδες, με βάση τις οποίες συνετάχθη ο αναλυτικός κατάλογος στη συνέχεια:

I. με ομόκεντρους κύκλους (4)

- α. με ομόκεντρους τριπλούς κύκλους: 2, με πολλές μεταξύ τους ομοιότητες, το ένα C.
β. με ομόκεντρους διπλούς κύκλους: 2, με πολλές μεταξύ τους διαφορές, το ένα C.

II. με διαγραμμισμένα τρίγωνα (1)

III. με ζεύγος κρεμάμενων ημικυκλίων (19)

- IIIα. Χωρίς παραπληρωματικά κοσμήματα: 4, τα 2 C και με ομοιότητες
- IIIβ. Με παραπληρωματικά κοσμήματα (13)
- IIIβ.1 με λοξές ταινίες μεταξύ των ημικυκλίων και τριπλές ταινίες: 5, με αρκετές μεταξύ τους ομοιότητες, τα 3 C.
- IIIβ 1β με λοξές ταινίες χωρίς τριπλές ταινίες: 2, με διαφορές, το ένα C.
- IIIβ. 2α με κάθετες ταινίες ανάμεσα στα ημικύκλια: 6, τα 3 C.
- IIIβ. 3 Αποσπασματικά (2)

IV. με τριπλά ομόκεντρα ημικύκλια (1 C)

V. μόνο με ταινίες (1)

II. Κατάλογος

I. Με ομόκεντρους κύκλους

Το πρώιμο αττικό σχήμα με τους τριπλούς κύκλους απέκτησε την ώριμη μορφή του στη Μέση Πρωτογεωμετρική και διαδόθηκε γρήγορα εκτός Αττικής.¹ Εντάχθηκε νωρίς στο ευβοϊκό ρεπερτόριο, όπως και ο τύπος με τους διπλούς κύκλους,² σπανιότερα με διακοσμητική μετόπη ανάμεσα στο ζεύγος των κύκλων (αττική επίδραση), συνηθέστερα χωρίς.

Στο Moulds Deposit στο Λευκαντί (κυρίως ΥΠΓ) η αναλογία μεταξύ των σκύφων με κύκλους και του νέου ευβοϊκού τύπου με ημικύκλια ήταν 4 προς 19, δηλαδή 17,4% για τους πρώτους και 82,6% για τους δεύτερους. Είχαν διάμετρο 12-24 εκ., ενιαίο περίγραμμα του ελαφρά εξωστρεφούς χείλους με το σώμα, βάση δακτυλιόσχημη ή κωνική, μερικές φορές εσωτερικό κόσμημα στο κέντρο των ημικυκλίων. Το σχήμα συνέχισε να παράγεται στην ΥποΠΓ με δακτυλιόσχημη βάση αλλά και με ψηλό πόδι στα τέλη της εποχής, με χαμηλό εξωστρεφές χείλος.³ Στο SPG Pit (κυρίως ΥποΠΓ I-II) τα παραδείγματα με κύκλους αυξήθηκαν, με διάμετρο από 13 ως 20 εκ., και χείλος που δυνατόν να είναι πολύ χαμηλό εξωστρεφές. Στο Levelling Material (ΥποΠΓ III) ήταν πολύ λιγότεροι και το χείλος χαμηλό ή μεσαίου μεγέθους.⁴ Θεωρήθηκε ότι οι σκύφοι με ομόκεντρους κύκλους δεν διατηρήθηκαν μετά την πρώιμη ΥποΠΓ III, το αργότερο.⁵

«Only one complete profile could be restored, ...but it is likely to be fairly typical: a deep bowl with nearly straight sides ending in a slightly out-turned lip; two horizontal roll handles are set on the upper half of the body; the foot is high and hollowed, and in this case flaring. A more conical form may be more usual. Lip diameters vary between 12 and 20 cm..... Two or three sets of concentric circles are painted in the handle zone... Choice may have been largely influenced by the space available, which in turn depended on the size of the skyphos.... Many of the circles are executed imperfectly... which could simply reflect carelessness or that the use of the compass was not yet familiar tho the local potter..... Generally, the lip is painted with a fairly deep band. The lower body, and presumably the foot are solid painted, but there are some variations... Nearly all skyphoi have a reserved band inside the lip.....

*The lack of any examples in tombs or pyres and the fragmentary nature of the settlement material inhibited him (Desborough) from proposing any chronological development apart from the introduction of the ring base, probably late in LP. and instances of a **fairly sharply everted lip, possible in SPG**. Subsequent excavation has added only one late LPG example; with its ring base, shallow bowl and two small sets of circles on each face, it is clearly uncanonical. We may safely conclude that the circles skyphos was a settlement vase not favored for burials.*

¹ V.R. d'A. Desborough, *Protogeometric Pottery*, Oxford 1952, p. 80-82, pls. 10 (Αττική), 16 (Ζαγορά), 25 (Τήνος), (Τίρυνς). I.S. Lemos, *The Protogeometric Aegean*, The Protogeometric Aegean, Oxford, 2002, pls. 36 (Αττική). M.R. Popham, I.S. Lemos, Lefkandi III, *The Toumba Cemetery*, Plates, BSA 1996, pls. 72, 81, 82, 101, 113. R.W.V. Catling, and I.S. Lemos, Lefkandi II, *The Protogeometric building at Toumba*, Part I, *The Pottery*, BSA 1990, pl. 48.

² Βλ. V.R. d'A. Desborough, *Protogeometric Pottery*, οπ. σ. 82-84, πιν. 10-11 (Αττική), 16 (Ζαγορά), 28 (Τίρυνς), 33 (Κνωσσός). Βλ. και Lefkandi II, οπ. Βλ. I.S. Lemos, *The Protogeometric Aegean*, οπ. σ. 36 κεξ., pls. 6 (Αττική), 8 (Αττική), 32 (Αττική), 57 (Τίρυνς), 67 (Αττική), 67/4 (Σκύρος), 67/5 (Αργος), 67/6 (Αττική). R.W.V. Catling and I.S. Lemos, Lefkandi II, *The Protogeometric building at Toumba*, Thames and Hudson 1990, p. 21-22, pl. 11, pl. 48. Βλ. και M.R. Popham and L.H. Sacket and with P.G. Themelis (eds), Lefkandi I, text, Thames and Hudson, 1980, σ. 297-302.

³ Βλ. I.S. Lemos, *The Protogeometric Aegean*, οπ. σ. 39.

⁴ Βλ. M.R. Popham and L.H. Sacket and with P.G. Themelis (eds), Lefkandi I, text, οπ. σ. 27-29, 31-32, 36-38.

⁵ Βλ. Λευκαντί I, οπ. Text, σ. 300-301 "the circles skyphos went out of fashion by early SPG III at the latest".

The Toumba skyphoi differ from LPG examples in only three respects; they presumably were provided with a conical foot; there is only one instance, 136, of the addition of a supporting band below the lip, a feature frequent later; and none has a central panel, rare too at Xeropolis. The last feature, prominent in Athens, and represented by an important piece, 888, in the deposit, was not imitated nor was the characteristic Attic zig-zag added below the lip band. If Athens provided the model, as Desborough thought, some features were rejected from the beginning to make a distinctive local version which persisted with little change well into the SPG.¹

Στον ΜΟ, οι σκύφοι με τους κύκλους αποτελούν την μειοψηφία των ΥΣΚ (ένα παράδειγμα και στους σκύφους με χαμηλή βάση). Υπάρχουν και οι δύο τύποι με τρεις ή με δύο κύκλους, ο καθένας με δύο παραδείγματα, με ήπια ή χωρίς αυλάκωση στη μετάβαση από το σώμα στο χείλος, συνήθως με χείλος καμπύλου περιγράμματος εξωστρεφές. Τα πρώτα με χείλος υψηλό και πλατύ ημισφαιρικό σώμα, τα δεύτερα με χείλος μεσαίο/χαμηλό και σώμα κυρτό κωνικό. Ένα από την κάθε ομάδα έχει διαστάσεις “crater-bowls”.

Ια. Με τριπλούς κύκλους

Πρόκειται για τα μοναδικά δύο παραδείγματα του ΜΟ που έχουν τόσο έντονες μεταξύ τους ομοιότητες, αποτελούν λοιπόν μία απολύτως διακριτή ομάδα. Βρέθηκαν στα πόδια του νεκρού, έχουν σώμα πλατύ ημισφαιρικό, υψηλό και έντονα εξωστρεφές χείλος με ήπια αβαθή αυλάκωση στη μετάβαση από το σώμα εξωτερικά και έντονο περίγραμμα S εσωτερικά. Έχουν κοίλο κωνικό πόδι με κωνικό έξαρμα στο κέντρο της θόλου. Οι αναλογίες επί % του ύψους είναι ευρύτερες του μέσου όρου.

Τριπλοί ομόκεντροι 7πλοί κύκλοι σε κάθε πλευρά, χωρίς παραπληρωματικά κοσμήματα, αντίθετα από τους σκύφους με διπλούς κύκλους και την πλειοψηφία των ΥΣΚ με κρεμάμενα ημικύκλια. Ολόβαφο, ή σχεδόν ολόβαφο είναι το πόδι, άβαφη η μετάβαση προς το σώμα και άβαφο το κάτω μέρος του σώματος. Φαρδιές ταινίες περιτρέχουν το αγγείο κάτω από τις λαβές, στενές χαμηλότερα (3 ή 4). Τα μόνα παραδείγματα με πινελιά χρώματος στο κέντρο της θόλου του ποδιού. Το ένα αγγείο με διάμετρο crater-bowl (ΜΔ 2268/ΓαΤυ 15^η).

1.ΜΔ 2168

Προέλευση :

Αράπης, τύμβος 1, τάφος Α. Συνεύρημα των ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1α και ΜΔ 2191/ΑρΤυ 1α, και οι δύο με κρεμάμενα ημικύκλια.

Θέση :

Αριστερά από τα πόδια του νεκρού, δίπλα στα πέλαμα.

Διατήρηση

Ολόκληρος, με εκτεταμένες αποκρούσεις και απολεπίσεις.

¹ R.W.V. Catling and I.S. Lemos, Lefkandi II, The Protogeometric building at Toumba, Thames and Hudson 1990, p. 21-22, pl. 11, pl. 48/120.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός ωχρός (10YR 7/4 very pale brown) όπως στα συνεννήματα ΜΔ 2191/ ΑρΤυ 1α, ΜΔ 2192/ ΑρΤυ 1^α. Με μίκα και εγκλείσματα. Η διακόσμηση με θαμπό αμαυρό (10YR 3/1 very dark gray), τοπικά ερυθρωπό (2,5YR 4/6, 4/8 red).

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,175μ., Διάμ. μεγ. σώματος : 0,20μ., Ύψ. ποδιού : 0,045μ., Διάμ. χείλους : 0,199-0,191μ., Ύψ. χείλους : 0,016μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,0041μ., Διάμ. ποδιού : 0,103μ., Άνοιγμα λαβών : 0,245μ., Πλάτ. λαβής : 0,081μ., Παχ. λαβής : 0,0128μ. Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψους/διάμετρος βάσης): 111,42/100/58,85 (ευρύτερες μέσου όρου).

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος, 8^{ος} χαμηλότερος της σειράς, με τονισμένο τον οριζόντιο άξονα και πιεσμένος στον άξονα των λαβών. Κοίλο κωνικό πόδι, λίγο χαμηλότερο του μέσου όρου, αλλά 6ο ψηλότερο σε αναλογία με το ύψος του αγγείου, με κωνικό έξαγμα στο κέντρο της θόλου. Επιφάνεια έδρασης ισοπλατής με τον μέσο όρο, πλατύτερη του μέσου όρου στη σχέση ύψους αγγείου/διαμέτρου βάσης. Σώμα πλατύ ημισφαιρικό. Έντονα εξωστρεφές υψηλό χείλος, καμπύλου περιγράμματος, με ήπια αβαθή αυλάκωση στη μετάβαση από το σώμα εξωτερικά, έντονο περίγραμμα S εσωτερικά. Το τέταρτο χαμηλότερο της σειράς, με διάμετρο ελαφρά στενότερη του μέσου όρου. 5^η πλατύτερη διάμετρος χείλους στη σχέση Κ. ύψους αγγείου/διαμέτρου χείλους και ελαφρά εισέχουσα του σώματος. Μικρές οριζόντιες κυλινδρικές λαβές, με λοξή φορά προς τα πάνω, στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος.

Ολόβαφο εσωτερικά με την εξαίρεση στενής ταινίας χαμηλά στο χείλος¹. Εξωτερικά ολόβαφο το χείλος σε συνέχεια του εσωτερικού και η ορατή πλευρά των λαβών, με ακανόνιστη πινελιά που τα άκρα της προεκτείνονται προς τα κάτω και με δεύτερη επαπτόμενη που την ενισχύει σε πλάτος. Ολόβαφο το πόδι εξωτερικά. Βαμμένο, κατ'εξαίρεσιν του κανόνα, το κέντρο της θόλου στην κάτω πλευρά. Γραπτή ταινία στο άνω μέρος του σώματος, σε συνέχεια του χείλους. Στη ζώνη των λαβών, αρκετά στενές εξηρημένες μετόπες με τρεις ομόκεντρους επταπλούς κύκλους σε κάθε πλευρά, με φαρδιές κανονικές πινελιές από διαβήτη. Καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της μετόπης σε ακανόνιστα μεταξύ τους διαστήματα: οι δύο σε κάθε πλευρά πιο κοντά μεταξύ τους και στην λαβή. Χαμηλότερα από τη ζώνη των λαβών, φαρδιά γραπτή ταινία και στο κατώτερο τμήμα του σώματος τέσσερις στενές. Άβαφη η ένωση του σώματος με το πόδι.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Πολύ συγγενής ο ΜΔ 2268/ ΓαΤυ 15^η (3πλοί κύκλοι). Χείλος εξωστρεφές, καμπύλου περιγράμματος όπως οι ΜΔ 2268/ ΓαΤυ 15^η, ♣ΜΔ 2250/ΑρΤυ 2^α (3πλά ημικύκλια), ♣ΜΔ2256/ΑρΤυ 2β (2πλοί κύκλοι).

2.ΜΔ 2268 : «κρατηρίσκο»

Προέλευση :

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 15, τάφος Η.

¹ Σε κάποια σημεία διακόπτεται.

Θέση

Ορθιο στα πόδια του νεκρού, ανάμεσα στους μηρούς.

Διατήρηση

Ολόκληρο, με συγκολλημένο μικρό θραύσμα στο χείλος και εκτεταμένες απολεπίσεις και αποκρούσεις.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός κιτρινέρυθρος (7,5YR 7/6 reddish yellow). Με μίκα και εγκλείσματα. Έντονα ίχνη τροχού, διαγράφονται και στο εξωτερικό του αγγείου. Η διακόσμηση με θαμπό ερυθρωπό (2,5YR 4/6, 2,5YR 4/8 red).

Διαστάσεις

Υψ. : 0,17μ., Διάμ. μέγιστη σώματος : 0,21μ., Διάμ. ποδιού : 0,11μ., Υψ. ποδιού : 0,041μ., Διάμ. χείλους : 0,218-0,207μ., Υψ. χείλους : 0,019μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,0047μ., Άνοιγμα λαβών : 0,26μ., Πλάτ. λαβής : 0,073μ., Παχ. λαβής : 0,015μ. Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψος/διάμετρος βάσης): 124,7/100/64,7 (ευρύτερες μέσου όρου).

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος, με διαστάσεις κρατηρίσκου, 5^{ος} χαμηλότερος της σειράς, με ιδιαίτερα τονισμένο τον οριζόντιο άξονα και ελαφρά πιεσμένος στον άξονα των λαβών. Κοίλο κωνικό πόδι, χαμηλότερο του μέσου όρου αλλά σχεδόν ισοϋψές με τον μέσο όρο σε σχέση με το ύψος του αγγείου. Με έδραση πλατύτερη του μέσου όρου και 3^η πλατύτερη στη σχέση ύψους αγγείου/διαμέτρου βάσης. Χαμηλό κωνικό έξαρμα στο κέντρο της θόλου. Σώμα πλατύ ημισφαιρικό και 4^ο ψηλότερο χείλος της σειράς (με το (▼ΜΔ 2523/ΓαΤυ 12γ), έντονα εξωστρεφές και καμπύλου περιγράμματος, ελαφρά εξέχον του σώματος. Με ρηχή αυλάκωση εξωτερικά και έντονο S εσωτερικά στη μετάβαση από το σώμα. Εκτη πλατύτερη διάμετρος χείλους (με το ▼ΜΔ 2255/ΑρΤυ 2β), η πλατύτερη όλων στη σχέση ύψους αγγείου/διαμέτρου χείλους. Μικρές οριζόντιες κυλινδρικές λαβές με λοξή φορά προς τα πάνω στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος.

Εσωτερικά ολόβαφο. Εξωτερικά ολόβαφο το χείλος και στενή ζώνη του ανώτατου τμήματος του σώματος, σε συνέχεια του εσωτερικού του αγγείου. Βαμμένη και η ορατή πλευρά των λαβών με ακανόνιστη πινελιά που τα άκρα της προεκτείνονται κάθετα προς τα κάτω. Ολόβαφο το πόδι, με άβαφη στενή ταινία στην ένωση με το σώμα. Στη ζώνη των λαβών, στενές εξηρημένες μετόπες που κοσμούνται με τρεις ομόκεντρους επταπλούς κύκλους σχεδιασμένους με διαβήτη σε κάθε πλευρά, με φαρδιές κανονικές πινελιές. Σε ακανόνιστα μεταξύ τους διαστήματα, καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της μετόπης. Κάτω από τη ζώνη των λαβών φαρδιά γραπτή ταινία και στο κατώτερο τμήμα του σώματος τρεις στενές. Πινελιά χρώματος στην κορυφή της θόλου στην κάτω πλευρά. Άβαφη η ένωση του σώματος με το πόδι.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Πολύ συγγενής με τον ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1^α (3πλοί κύκλοι). Χείλος εξωστρεφές, καμπύλου περιγράμματος όπως οι ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1α, ▼ΜΔ 2250/ΑρΤυ 2^α (3πλά ημικύκλια), ▼ΜΔ 2256/ΑρΤυ 2β (2πλοί κύκλοι). Το κύπελλο ▼ΜΔ 2278 που ανήκει στα συνευρήματά του φαίνεται να χρονολογείται στα τέλη Πρωτογεωμετρικής-ΥποΠΓ εποχή.¹

¹ Βλ. Αγλαΐα Αρχοντίδου Αργύρη, Πρωτογεωμετρική κεραμική από την Χίο, σ. 211, εικ. 9 (Τέλη ΠΓΜ-ΥποΠΓ) στα Πρακτικά Συνεδρίου «Το Αιγαίο στην Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου» Ν.Χρ.Σταμπολίδης, Α. Γιαννικουρή eds.

Ιβ. Με ομόκεντρους διπλούς κύκλους

Πρόκειται για δύο αγγεία με διπλούς ομόκεντρους 9πλούς κύκλους και παραπληρωματικό κόσμημα/ταινίες μεταξύ των ημικυκλίων. Έχουν σώμα κυρτό κωνικό και χαμηλό ή μεσαίου ύψους χείλος με πολύ ήπια ή καθόλου αυλάκωση. Είναι πολλές οι διαφορές μεταξύ τους, τόσο στις διαστάσεις όσο και στη μορφή και τη διακόσμηση. Το ένα με διάμετρο διαστάσεων *crater-bowl* (2256/ΑρΤυ 2β, το υψηλότερο του ΜΟ), το δεύτερο 6ο χαμηλότερο της σειράς (ΜΔ 2466/ΓαΤυ 5γ).

3.ΜΔ 2256 : «κρατηρίσκος»

Προέλευση :

Αράπης, τύμβος 2, τάφος Β. Συνεύρημα με τον ♣ΜΔ2255/ΑρΤυ 2β (ομόκεντρα ημικύκλια).

Θέση :

Αριστερά από τα πόδια του νεκρού, στα γόνατα.

Διατήρηση

Ακέραιο, με απολεπίσεις και αποκρούσεις.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός ρόδινος (7,5YR 7/4 pink). Με μίκα και εγκλείσματα. Ωχρότερο επίχρισμα. Θαμπή αμαυρή διακόσμηση με καστανές αποχρώσεις (7,5YR 3/1 very dark gray, 7,5YR 4/1 dark gray, 7,5YR 4/3 brown).

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,232μ., Διάμ. μεγ. σώματος : 0,227μ., Διάμ. ποδιού : 0,129μ., Ύψ. ποδιού : 0,058μ., Διάμ. χείλους : 0,228-0,202μ., Ύψ. χείλους : 0,014μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,0052μ., Άνοιγμα λαβών : 0,265μ., Πλάτ. λαβής : 0,079μ., Παχ. λαβής : 0,015μ. Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψος/διάμετρος βάσης): 92,67/100/55,6 (στενότερες μέσου όρου)

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος, με διαστάσεις κρατηρίσκου, ο ψηλότερος/βαρύτερος της σειράς και 4^{ος} στενότερος. Με τονισμένο τον κατακόρυφο άξονα και έντονα πιεσμένος στον άξονα των λαβών. Κοίλο κωνικό πόδι, το δεύτερο ψηλότερο της σειράς, μέσου ύψους αναλογικά με το ύψος του αγγείου. Η τρίτη πλατύτερη έδραση, στενότερη του μέσου όρου στη σχέση ύψους αγγείου/διαμέτρου βάσης. Σώμα βαθύτερο από ημισφαιρικό, κυρτό κωνικό. Τέταρτο χαμηλότερο χείλος, εξωστρεφές και καμπύλου περιγράμματος με αβαθή ήπια αυλάκωση εξωτερικά, κατά τόπους ανεπαίσθητη, με έντονο περίγραμμα S εσωτερικά στη μετάβαση από το σώμα. Η δεύτερη μέγιστη διάμετρος χείλους, τέταρτη σε σχέση με τη μέση όρο των διαμέτρων, η στενότερη στη σχέση ύψους αγγείου/διαμέτρου χείλους και ελάχιστα εξέχουσα του σώματος. Μικρές οριζόντιες κυλινδρικές λαβές, με λοξή φορά προς τα πάνω, στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος. Η μία λίγο χαμηλότερα.

Ολόβαφο εσωτερικά, εκτός από μικρό δίσκο στον πυθμένα και ταινία ψηλά στο χείλος. Εξωτερικά ολόβαφο το χείλος, εκτός από μία εξηρημένη ταινία στο κέντρο του χείλους της μίας όψης. Ολόβαφη και η ορατή πλευρά των λαβών με φαρδιά πινελιά και μία επιπλέον

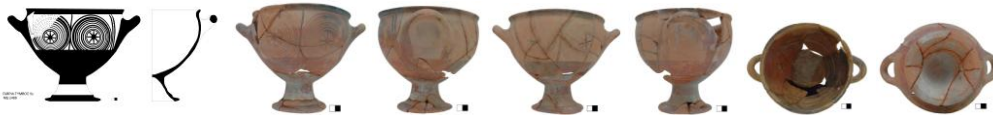
εφαπτόμενη σε κάθε λαβή που ξεκινά από το χείλος. Αβαφο το κατώτερο μέρος του σώματος και το άνω μέρος του ποδιού. Ολόβαφο το κατώτερο μέρος του ποδιού.

Στη ζώνη των λαβών, αρκετά πλατιές εξηρημένες μετόπες που κοσμούνται με ομόκεντρους κύκλους και παραπληρωματικά κοσμήματα. Ζεύγος εννιαπλών ομόκεντρων κύκλων σε κάθε πλευρά, σχεδιασμένων με διαβήτη, που καλύπτουν όλη την επιφάνεια της μετόπης. Επισημαίνεται με πλατιά πινελιά το κέντρο των κύκλων. Στο κέντρο της μίας πλευράς, ανάμεσα στους κύκλους μία κεντρική κάθετη και δύο αντίρροπα λοξές ταινίες. Στο κέντρο της δεύτερης, δύο κάθετες ταινίες που πλαισιώνουν δύο χιαστί τεμνόμενες ταινίες στο κέντρο. Κάθετες ταινίες αριστερά και δεξιά από τις λαβές. Κάτω από τη ζώνη των λαβών μία στενή γραπτή ταινία, μία πλατιά και στη συνέχεια δύο στενές.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Διακόσμηση με ζεύγος ομοκεντρων κύκλων όπως ο ΜΔ 2466,2468/ ΓαΤυ 5γ. Χείλος εξωστρεφές, καμπύλου περιγράμματος όπως οι ΜΔ 2268/15Η, ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1α, ♣ΜΔ 2250/ΑρΤυ 2α. Η διακόσμηση στο κάτω μέρος του σώματος όπως ο ♣ΜΔ 2250/ΑρΤυ 2α.

4.ΜΔ 2466 και 2468

Προέλευση :

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 5, τάφος Γ, Ν2.

Θέση :

Με τα οστά της ανακομιδής κάτω από τον νεκρό 1, στο ΝΔ τμήμα του τάφου.

Διατήρηση

Συγκολλημένο από πολλά θραύσματα, με απολεπίσεις, αποκρούσεις και ιζήματα. Λείπουν τμήματα από το σώμα.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός κιτρινέρυθρος (5YR 6/8 reddish yellow). Λεπτός σκουρόχρωμος πυρήνας στο κεντρικό τμήμα του τοιχώματος. Με μίκα και εγκλείσματα. Η διακόσμηση με θαμπό αμαυρό (GLE 1 3/N very dark gray, 2,5YR 4/1 dark reddish gray) με αποχρώσεις ερυθρωπές (2,5YR 4/6, 2,5YR 4/8 red).

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,172μ., Διάμ. μεγ. σώματος : 0,185μ., Διάμ. χείλους : 0,187μ., Ύψ. χείλους : 0,01μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,0059μ., Διάμ. ποδιού : 0,104μ., Ύψ. ποδιού : 0,049μ., Άνοιγμα λαβών : 0,25μ., Πλάτ. λαβής : 0,066μ., Παχ. λαβής : 0,016μ. Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψους/διάμετρος βάσης): 108,72/100/60,46 (ευρύτερες μέσου όρου).

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος, 6^{ος} χαμηλότερος της σειράς (με τον ΜΔ 2246/ΓαΤυ 6δ) και 5^{ος} στενότερος. Το μοναδικό πόδι με σχεδόν κυλινδρικό στέλεχος στήριξης και βαθμιδωτό πεπλατυσμένο δακτύλιο έδρασης. Με αβαθή αυλάκωση στην εξωτερική περιφέρεια της έδρασης. 7^ο ψηλότερο πόδι της σειράς, 3^ο ψηλότερο σε αναλογία με το ύψος του αγγείου και 2^ο

ψηλότερο σε αναλογία με το πλάτος της έδρασης. Η έδραση σχεδόν ισοπλατής του μέσου όρου, 7^η πλατύτερη σε σχέση με το ύψος του αγγείου. Σώμα κυρτό κωνικό με τριγωνικό περίγραμμα. Χαμηλό εξωστρεφές χείλος χωρίς αυλάκωση, το χαμηλότερο της σειράς με την 4^η στενότερη διάμετρο, εξέχουσα του σώματος και με ενιαίο περίγραμμα από το σώμα εξωτερικά και εσωτερικά. Οριζόντιες κυλινδρικές λαβές, με λοξή φορά προς τα πάνω, στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος.

Εσωτερικά ολόβαφο, εκτός από μία στενή ταινία στο χείλος. Εξωτερικά ολόβαφο το χείλος σε συνέχεια του εσωτερικού, και η ορατή πλευρά των λαβών, με ακανόνιστη πινελιά που τα άκρα της προεκτείνονται κάθετα προς τα κάτω και με μία δεύτερη εφαπτόμενη που την ενισχύει σε πλάτος. Ολόβαφο το κάτω μέρος του σώματος, το πάνω μέρος του ποδιού στη συνέχεια του σώματος και ο δακτύλιος έδρασης.

Στη ζώνη των λαβών, πλατιές εξηρημένες μετόπες με ζεύγος ομόκεντρων κύκλων σχεδιασμένων με διαβήτη που καλύπτουν όλη την επιφάνεια της μετόπης. Εννιαπλοί εφαπτόμενοι κύκλοι, με κανονικές πινελιές και οκτάκτινο αστέρι στο κέντρο. Στο κέντρο της μετόπης, ανάμεσα στις δύο ομάδες των κύκλων, κάθετη γραπτή ταινία σε όλο το πλάτος της μετόπης. Δύο κάθετες ταινίες δίπλα στη δεξιά λαβή σε κάθε πλευρά.

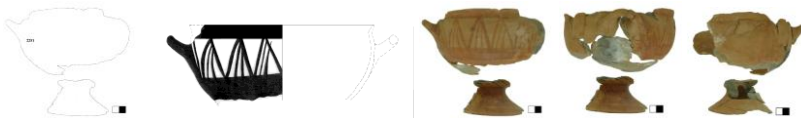
Εσωτερικές συγκρίσεις

Διακόσμηση με ζεύγος ομοκέντρων κύκλων, όπως ο ΜΔ 2256/ΑρΤυ 2β. Χείλος χωρίς αυλάκωση, χαμηλό εξωστρεφές και με ενιαίο περίγραμμα όπως ο ✱ΜΔ 2462/ΓαΤυ 5^α. Διακόσμηση κάτω μέρους σώματος και ποδιού παρόμοια με τον 🏺ΜΔ 2523/ΓαΤυ 12γ.

II. Με διαγραμμισμένα τρίγωνα

Παραδείγματα με τρίγωνα στη ζώνη των λαβών υπάρχουν σε ορισμένες περιοχές, όπως στην Αργολίδα, την Δωδεκάνησο και την Κύπρο.¹ Η διακόσμηση δεν είναι συνηθισμένη για τα αγγεία του ΜΟ και για τον τύπο του αγγείου γενικότερα. Βρέθηκε μόνο ένα παράδειγμα, ο μικρότερος της σειράς.

II. 5.ΜΔ 2251 ±2185

Προέλευση :

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 5, τάφος Α. Πιθανώς συνεύρημα με τον ΜΔ 2185/ΓαΤυ 5^α (ομόκεντροι κύκλοι), χωρίς να αποκλείεται να αποτελεί και κτέρισμα παλιότερου νεκρού, όπως και ο ✱. ΜΔ 2462/ΓαΤυ 5^α (διακόσμηση με ταινίες) που βρέθηκε εκτός του τάφου και έχει παρόμοιο πόδι.

Θέση :

Μεγάλα και μικρότερα όστρακα στη ΒΔ γωνία του τάφου, αριστερά από το κρανίο του νεκρού 1, θα μπορούσε ωστόσο να ανήκει και σε έναν από τους παλιότερους νεκρούς.

¹ Βλ. V.R. d'A. Desborough, *Protogeometric Pottery*, οπ. σ. 89-91, I.S. Lemos, *The Protogeometric Aegean*, οπ. σ. 43-44, πιν. 56 (Τίγυνς).

Διατήρηση

Σώζεται αποσπασματικά σε δύο τμήματα συγκολλημένα από όστρακα. Στο ένα τμήμα σώζεται μέρος του σώματος, του χείλους και η μία λαβή. Στο δεύτερο σώζεται το πόδι. Υπάρχουν και αρκετά όστρακα που δεν συγκολλούνται, με εκτεταμένες απολεπίσεις και αποκρούσεις.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός κιτρινέρυθρος (5YR 6/8 reddish yellow). Με μίκα και εγκλείσματα. Ο πυρήνας τεφρός. Χωρίς επίχρισμα. Η διακόσμηση με θαμπό ερυθρωπό (2,5YR 4/6, 2,5YR 4/8 red).

Διαστάσεις

Ύψ. σωζ. : 0,154μ. (άθροισμα των δύο τμημάτων). Διάμ. χείλους σωζ. : 0,114μ., Ύψ. χείλους : 0,012μ., Ύψ. σώματος σωζ. : 0,113μ., Διάμ. σώματος σωζ. : 0,20μ., Ύψ. ποδιού : 0,041μ., Διάμ. ποδιού : 0,107μ., Πλάτ. λαβής : 0,07μ., Παχ. λαβής : 0,0104μ. Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψος/διάμετρος βάσης): ? /100/66,23 (ευρύτερη μέσου όρου)

Περιγραφή

Τροχήλατος και υψίπους σκύφος, πιεσμένος στον άξονα των λαβών. Παρόλο που δεν σώζεται ολόκληρο, φαίνεται πως είναι από τα μικρότερα, μάλλον το μικρότερο της σειράς. Πόδι πλατύ κωνικό, χαμηλότερο του μέσου όρου, έκτο ψηλότερο ωστόσο σε αναλογία με το (υπολογιζόμενο) ύψος του αγγείου. Με έδραση πλατύτερη του μέσου όρου, δεύτερη πλατύτερη στη σχέση ύψους αγγείου/διαμέτρου βάσης. Σώμα πλατύ ημισφαιρικό, όπως της ομάδας Ια, πιεσμένο στον άξονα των λαβών και με ταινιωτό χείλος, ελαφρά εξωστρεφές, το δεύτερο χαμηλότερο της σειράς. Με καμπύλη γωνία στην εξωτερική μετάβαση από το σώμα και με διάμετρο που φαίνεται σχεδόν να ταυτίζεται με εκείνη του ύψους του σώματος. Μικρή οριζόντια κυλινδρική λαβή, με ελαφρά λοξή φορά προς τα πάνω, στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνει το χείλος.

Εσωτερικά πιθανότατα ολόβαφο. Εξωτερικά ολόβαφο το πόδι, το χείλος και η ορατή πλευρά της λαβής, με μία ελεύθερη πινελιά που προεκτείνεται κάθετα προς τα κάτω και με μία δεύτερη που την αγκαλιάζει εξωτερικά. Στη ζώνη των λαβών, αμέσως κάτω από το χείλος, πολύ στενή εξηρημένη μετόπη. Κοσμεύεται με τουλάχιστον έξι γραπτά, ισοσκελή και επάλληλα τρίγωνα, που κορυφώνονται αμέσως κάτω από το χείλος. Διαγραμμισμένο το εσωτερικό τους με δύο παράλληλες λοξές ταινίες και εφαπτόμενα στις γωνίες της βάσης τους. Τέμνονται στο κάτω πλαίσιο της μετόπης και προεκτείνονται αντίστροφα στο ολόβαφο κάτω μέρος του σώματος.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Ιδιόμορφο αγγείο, στην ομάδα με πλατύ ημισφαιρικό σώμα όπως οι ΜΔ2268/ΓαΤυ15η, ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1^α. Με πλατύ κωνικό πόδι όπως οι 🏺ΜΔ 2462/ΓαΤυ 5α, εξωτερ., 🏺ΜΔ 2461/ΓαΤυ 5β, εξωτερ.

III Με ζεύγος κρεμάμενων ημικυκλίων

Οι σκύφοι με κρεμάμενα ημικύκλια θεωρούνται δημιούργημα των εργαστηρίων στο Λευκαντί, όπου εμφανίστηκαν από την Μέση Πρωτογεωμετρική. Παραδείγματα των μεγαλύτερων κρατηρίσκων με κρεμάμενα ημικύκλια βρέθηκαν επίσης. Στην Υστερη Πρωτογεωμετρική

κυριάρχησε ο σκύφος με κρεμάμενα ημικύκλια και δακτυλιόσχημη βάση (εδώ ΣΚΗ), αλλά το ψηλό πόδι δεν μπορεί να αποκλεισθεί με κριτήριο τα ευρήματα της Ξηρόπολης.¹

Τα περισσότερα παραδείγματα των ΥΣΚ του ΜΟ διακοσμούνται με ζεύγος ομόκεντρων κρεμάμενων ημικυκλίων, ένα μοναδικό με κόσμημα στο εσωτερικό ημικύκλιο (ΜΔ 4864/ΚλαΤυ 1α). Πρόκειται για εξαπλά έως και ενδεκαπλά ημικύκλια, άλλοτε σε μικρή απόσταση μεταξύ τους, και άλλοτε εφαιπόμενα ή τεμνόμενα σε μέρος της περιφέρειάς τους, σπάνια με διαφορετικό αριθμό στο ζευγάρι και συνήθως με άκρα που προεκτείνονται στο χείλος. Δεκατρία παραδείγματα φέρουν διακοσμητικές παραπληρωματικές ταινίες, τέσσερα μόνο όχι.

ΠΙα. Χωρίς παραπληρωματικά κοσμήματα

Πρόκειται για τέσσερα παραδείγματα με περισσότερο ή λιγότερο κυρτό κωνικό σώμα και υψηλό χείλος με ήπια αυλάκωση στη μετάβαση από το σώμα. Τα δύο διαστάσεων *crater-bowls* (ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2^α, ΜΔ 2415/ ΓαΤυ 9^α) με χαμηλό σχετικά πόδι, σώμα βαθύτερο από ημισφαιρικό, ενδεκαπλά ημικύκλια. Τα δύο μικρότερα με ιδιαίτερα στενές μετόπες, σχεδόν ζωφόρους.

6.ΜΔ 2415 «κρατηρίσκος»

Προέλευση :

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 9, τάφος Α. Εμδεχομένως και από μία πρώτη περίοδο χρήσης του κατεστραμμένου τάφου, λόγω της αποσπασματικότητας του αγγείου, σίγουρα ωστόσο χρησιμοποιήθηκε στην τελευταία και μόνη δεδομένη ταφή.

Διατήρηση

Λείπει περίπου το μισό σώμα με το χείλος και η μία λαβή. Συγκολλημένο από πολλά θραύσματα, με απολεπίσεις και αποκρούσεις.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός κιτρινέρυθρος (5YR 6/6 reddish yellow) . Με μίκα και εγκλείσματα. Ωχρότερο επίχρισμα. Η διακόσμηση με θαμπό αμαυρό (7,5YR 3/1 very dark gray) με ποικίλες αποχρώσεις λόγω όπτησης (7,5YR 4/4 reddish brown).

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,20μ., Διάμ. μέγ. σώματος : 0,21μ., Διάμ. χείλους Σωζ. : 0,205μ., Ύψ. χείλους : 0,018μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,0053μ., Διάμ. ποδιού : 0,114μ., Ύψ. ποδιού : 0,034μ., Πλάτ. λαβής : 0,067μ., Παχ. λαβής : 0,012μ. Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψος/διάμετρος βάσης): 102,5 (στενότερη μέσου όρου)/100/57 (μέσος όρος)

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος, με διαστάσεις κρατηρίσκου, 6^{ος} ψηλότερος της σειράς (με τον ΜΔ 2415/ΓαΤυ 9α) και 9^{ος} πλατύτερος, με τονισμένο τον κατακόρυφο άξονα. Κόιλο κωνικό πόδι, τρίτο χαμηλότερο της σειράς, μετά το αποσπασματικό ΜΔ 2462/ΓαΤυ 5^α, το

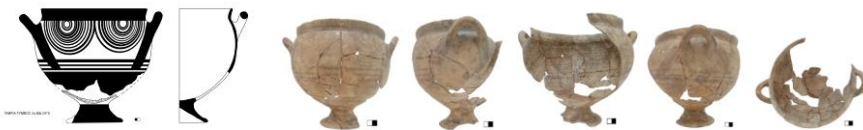
¹ Βλ. R.W.V. Catling and I.S. Lemos, Lefkandi II, The Protogeometric building at Toumba, Thames and Hudson 1990, p 22, 23-24. pls. 5i, 12, 14-15, 48, 49, 52-53. Irene S. Lemos, The Protogeometric Aegean, Oxford University Press, 2002, 44, 47.

χαμηλότερο σε αναλογία με το ύψος του αγγείου, με την έκτη πλατύτερη επιφάνεια έδρασης. Σώμα βαθύτερο από ημισφαιρικό, κυρτό κωνικό, ελαφρά πιεσμένο στον άξονα των λαβών. Υψηλό και εξωστρεφές ταινιωτό χείλος, χαμηλότερο του μέσου όρου. Εξωτερικά με αβαθή αυλάκωση στη μετάβαση από το σώμα ανεπαίσθητη κατά τόπους, εσωτερικά με περίγραμμα S. Διάμετρος χείλους που ταυτίζεται με τον μέσο όρο της μέγιστης διαμέτρου χείλους της σειράς, σχεδόν ίση με το σώμα. Μικρή οριζόντια κυλινδρική λαβή, με λοξή φορά προς τα πάνω. Προσφύεται στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να φτάνει στον ορίζοντα του χείλους. Το εσωτερικό του αγγείου ολόβαφο, εκτός από μία ταινία ψηλά στο χείλος. Ολόβαφο το κατώτερο τμήμα του σώματος και το πόδι εκτός (ίσως) από την περιφέρεια της έδρασης. Εξωτερικά ολόβαφο το χείλος σε συνέχεια του εσωτερικού και η ορατή πλευρά των λαβών, με ακανόνιστη πινελιά που τα άκρα της προεκτείνονται κάθετα προς τα κάτω και με μία εφαπτόμενη που την ενισχύει σε πλάτος. Στη ζώνη των λαβών, μέσου πλάτους εξηρημένη μετόπη που ορίζεται επάνω από το χείλος και κάτω από δύο στενές γραπτές ταινίες. Κοσμείται από ζεύγος ομόκεντρων κρεμάμενων ημικύκλιων σχεδιασμένων με διαβήτη, χωρίς παραπληρωματικά κοσμήματα, που καλύπτουν όλο το πλάτος της μετόπης. Ολόκληρος ο κεντρικός κύκλος, σχεδόν και ο δεύτερος. 11καπλά τεμνόμενα ημικύκλια (τέμνονται 4 περιφέρειες), σχεδιασμένα με διαβήτη. Στενή άβαφη ταινία στην ένωση του ποδιού με το σώμα.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Συγγενέστερος ο επόμενος ♣ΜΔ2479/ΑρΤυ 2^α.

7.ΜΔ 2479 «κρατηρίσκος»

Προέλευση :

Αράπης, τύμβος 2, τάφος Α.

Θέση :

Αριστερά από τα πόδια του νεκρού, στις κνήμες. Συνεύρημα με τον ♣ΜΔ2250/ΑρΤυ 2^α (τριπλά ημικύκλια) και με τον ΣΚΗ ΜΔ 2244.

Διατήρηση

Συγκολλημένο από θραύσματα. Σώζονται και αρκετά όστρακα από τα οποία κάποια συγκολλούνται μεταξύ τους αλλά δεν εφαρμόζουν στο αγγείο. Λείπουν μέρος του σώματος, του χείλους και του ποδιού. Απολεπισμένο σε μεγάλη έκταση.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός ωχρός (10YR 6/4 light yellowish brown) με μίκα και εγκλείσματα. Πολύ έντονα ίχνη τροχού στο εσωτερικό. Η διακόσμηση με θαμπό αμαυρό (10YR 3/1 very dark gray, 10YR 4/3 brown).

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,22μ., Διάμ. μεγ. σώματος : 0,23μ., Διάμ. χείλους : 0,21μ., Ύψ. χείλους : 0,022μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,0044μ., Διάμ. ποδιού : 0,107μ., Ύψ. ποδιού : 0,04μ., Άνοιγμα λαβών : 0,27μ., Πλάτ. λαβής : 0,073μ., Παχ. λαβής : 0,015μ. Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψος/διάμετρος βάσης): 95,45/100/48,63 (στενότερες μέσου όρου).

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος, με διαστάσεις κρατηρίσκου, ο δεύτερος ψηλότερος (με τον ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1^α) και 6^{ος} πλατύτερος, με αρκετά τονισμένο τον κατακόρυφο άξονα και πιεσμένος στον άξονα των λαβών. Πλατύ κοίλο κωνικό πόδι, 5^ο χαμηλότερο της σειράς, δεύτερο χαμηλότερο σε αναλογία με το ύψος του αγγείου και το στενότερο στην σχέση ύψους αγγείου/διαμέτρου βάσης. Επιφάνεια έδρασης πλατύτερη του μέσου όρου αλλά τρίτη στενότερη σε αναλογία με τη διάμετρο του χείλους (με το ♣ΜΔ 2255/ΑρΤυ 2β). Σώμα βαθύτερο από ημισφαιρικό, κυρτό κωνικό αλλά σφαιρικότερο από τα υπόλοιπα. Ταινιωτό, ελαφρά εξωστρεφές, σχεδόν κάθετο χείλος, το δεύτερο ψηλότερο της σειράς (με 3 ακόμη αγγεία). Πλατιά ήπια αυλάκωση στην ένωση με το σώμα εξωτερικά, περίγραμμα S εσωτερικά. Διάμετρος χείλους ελαφρά μεγαλύτερη του μέσου όρου και εισέχουσα του σώματος. Η σχέση ύψους αγγείου/διαμέτρου χείλους πολύ χαμηλότερη του μέσου όρου. Μικρές οριζόντιες κυλινδρικές λαβές, με λοξή φορά προς τα πάνω, στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος.

Εσωτερικά ολόβαφο. Επίσης ολόβαφο το χείλος και η ορατή πλευρά των λαβών, με μια παχιά πινελιά που προεκτείνεται λοξά προς τα κάτω, ολόβαφο και το πόδι. Στη ζώνη των λαβών, αρκετά στενές εξηρημένες μετόπες που κοσμούνται από ζεύγος ομόκεντρων κρεμάμενων ημικυκλίων σχεδιασμένων με διαβήτη χωρίς παραπληρωματικά κοσμήματα. Εφαπτόμενα, ενδεκαπλά ημικύκλια, που καλύπτουν σχεδόν όλη την επιφάνεια της μετόπης, με άκρα που προεκτείνονται στο χείλος. Κάτω από τη ζώνη των λαβών δύο στενές ταινίες. Χαμηλότερα, μία πλατιά ταινία και στη συνέχεια δύο ή τρεις στενές γραπτές ταινίες. Το κατώτερο μέρος του σώματος άβαφο.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Συγγενής ο προηγούμενος ♣ΜΔ 2415/ΓαΤυ 9^α. Χείλος ελαφρά εξωστρεφές, όπως οι ♣ΜΔ 2231/ΓαΤυ 9γ, ♣ΜΔ 4766/ΚλαΤυ 1δ, ΜΔ 24701/ ΓαΤυ 5α (2), (αποσπασματικό). Διακόσμηση κάτω μέρος σώματος και ποδιού όπως ο ♣ΜΔ 2231/ ΓαΤυ 9γ.

8.ΜΔ 2185 ‡2251

Προέλευση :

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 5. Συνεύρημα με τον ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5^α, που θα μπορούσε να είναι και προηγούμενου νεκρού..

Θέση :

Στη ΒΑ γωνία του τάφου, αριστερά από τα πόδια του νεκρού, όρθιο μπροστά στα πέλματα του νεώτερου νεκρού.

Διατήρηση

Σχεδόν ακέραιο, με συγκολλημένο μικρό θραύσμα στην περιφέρεια του ποδιού. Ελαφρά απολεπισμένο και αποκρουσμένο, με ελάχιστα ιζήματα.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός κιτρινέρυθρος (7,5YR 7/6 reddish yellow). Με μίκα και εγκλείσματα. Έντονα ίχνη τροχού στο εσωτερικό. Ένα από τα παραδείγματα που διακρίνεται με σαφήνεια το ωχρό επίχρισμα. Η

διακόσμηση με θαμπό αμαυρό (7,5YR 3/1 very dark gray, 7,5YR 4/6 strong brown) με ανοιχτόχρωμες αποχρώσεις.

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,174μ., Διάμ. μεγ. σώματος : 0,18μ., Διάμ. ποδιού : 0,123μ., Ύψ. ποδιού : 0,05μ., Διάμ. χείλους : 0,195-0,186μ., Ύψ. χείλους : 0,022μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,0042μ., Διάμ. μεγ. σώματος : 0,18μ., Άνοιγμα λαβών : 0,227μ., Πλάτ. λαβής : 0,085μ., Παχ. λαβής : 0,013μ. Αναλογίες επί % του ύψους (διάμετρος χείλους/ύψος/διάμετρος βάσης): 109,1 /100/70,68 (πλατύτερες μέσου όρου),

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος, με τονισμένο τον κατακόρυφο άξονα και πιεσμένος στον άξονα των λαβών. 7^{ος} χαμηλότερος της σειράς και 7^{ος} στενότερος. Πλατύ κωνικό πόδι, ελαφρά κοίλο, ιδιαίτερα μεγάλο για τις διαστάσεις του αγγείου,¹ έκτο ψηλότερο της σειράς (με τα ΜΔ 2461/ΓαΤυ 5β, εξωτερ , ΜΔ 2470/ΓαΤυ 5α εξωτερ), αλλά δεύτερο ψηλότερο σε αναλογία με το ύψος του αγγείου. Τέταρτο πλατύτερο πόδι της σειράς, αλλά το πλατύτερο σχέση με το ύψος και τη διάμετρο χείλους του αγγείου, σε απόσταση από το επόμενο. Σώμα κυρτό κωνικό με τριγωνικό περίγραμμα, και δεύτερη στενότερη διάμετρος σώματος της σειράς. Ταινιωτό, έντονα εξωστρεφές υψηλό χείλος, το δεύτερο ψηλότερο (με τα ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2^α, ΜΔ 2521/ΓαΤυ 5β), εξέχον από τη διάμετρο του σώματος. Με ήπια αυλάκωση στη μετάβαση από το σώμα εξωτερικά, περίγραμμα S εσωτερικά. Μικρές οριζόντιες κυλινδρικές λαβές, με λοξή φορά προς τα πάνω, στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος.

Το εσωτερικό του αγγείου ολόβαφο, εκτός από μικρό δίσκο στον πυθμένα. Εξωτερικά ολόβαφο το χείλος σε συνέχεια του εσωτερικού και η ορατή πλευρά των λαβών, με ακανόνιστη πινελιά που τα άκρα της προεκτείνονται λοξά προς τα κάτω. Στη ζώνη των λαβών, πολύ στενές μετόπες, σχεδόν ζωφόροι, με εξηρημένο βάθος. Κοσμούνται από ζεύγος επταπλών ομόκεντρων κρεμάμενων ημικύκλιων σχεδιασμένων με διαβήτη χωρίς παραπληρωματικά κοσμήματα. Καλύπτουν όλο το πλάτος της μετόπης, με άκρα που προεκτείνονται στο χείλος. Ρηχά τεμνόμενα στη μία μετόπη (τέμνονται 2 περιφέρειες), και σε πολύ μικρή απόσταση στην άλλη. Ενα της κάθε πλευράς εφάπτεται στη λαβή. Φαρδιά γραπτή ταινία καλύπτει το μεγαλύτερο τμήμα του σώματος κάτω από τις λαβές. στενότερη άβαφη πριν από τη μετάβαση προς το πόδι. Η μετάβαση καλύπτεται με γραπτή ταινία. Φαρδιά γραπτή ταινία στο κάτω μέρος του ποδιού. Το μοναδικό με παρόμοια διακόσμηση στο κάτω μέρος του σώματος και το πόδι.

9.ΜΔ 4765

Προέλευση :

Κλαδερή, τύμβος 1, τάφος ΣΤ. Συνεύρημα με τον ΜΔ 4757/ΚλαΤυ 1στ (με ημικύκλια και παραπληρωματικά κοσμήματα).

¹ Σχεδόν αναλογίες «αμφικυπέλλου» ή «δικυπέλλου». Βλ. Αριστοτέλους, Των περί τα ζώα ιστοριών, Bekker 624a, 10Αί δὲ θυρίδες καὶ αἱ τοῦ μέλιτος καὶ τῶν σχαδόνων ἀμφίστομοι· περὶ γὰρ μίαν βάσιν δύο θυρίδες εἰσίν, ὥσπερ ἡ τῶν ἀμφικυπέλλων, ἡ μὲν ἐντὸς ἡ δ' ἐκτός.

Θέση :

Αριστερά από τα πόδια του νεκρού, όρθιο και εν μέρει πάνω στα πέλματα.

Διατήρηση

Συγκολλημένο από πολλά θραύσματα με εκτεταμένες απολεπίσεις και αποκρούσεις. Ολόκληρο, με αποκρουσμένο τριγωνικό τμήμα του χείλους.

Πηλός και χρώματα

Πηλός κιτρινέρυθρος (5YR 7/6 reddish yellow). Με μίκα και εγκλείσματα. Ωχρό επίχρισμα. Η διακόσμηση με θαμπό αμαυρό, ποικίλων αποχρώσεων (7,5YR 3/1 very dark gray, 7,5YR 4/3 brown, 10R 5/8, 10R 4/8 red).

Διαστάσεις

Υψ. : 0,163μ., Διάμ. μεγ. σώματος : 0,175μ., Διάμ. ποδιού : 0,089μ., Υψ. ποδιού : 0,035μ., Διάμ. χείλους : 0,172-0,165μ., Υψ. χείλους : 0,02μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,005μ., Άνοιγμα λαβών : 0,24μ., Πλάτ. λαβής : 0,07μ., Παχ. λαβής : 0,015μ. Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψους/διάμετρος βάσης): 103,06/100/54,6 (στενότερες μέσου όρου).

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος με τονισμένο τον οριζόντιο άξονα, δεύτερος χαμηλότερος και δεύτερος στενότερος της σειράς, ελαφρά πιεσμένος στον άξονα τον κάθετο στις λαβές. Κοίλο κωνικό πόδι, 4^ο χαμηλότερο της σειράς (με το ΜΔ 2255/ΑρΤυ 2β), μέσου ύψους σε αναλογία με το ύψος του αγγείου. Η δεύτερη στενότερη επιφάνεια έδρασης, έβδομη στενότερη σε αναλογία με τη διάμετρο του χείλους. Κυρτό κωνικό σώμα και μικρό σχετικά κωνικό έξαρμα στον πυθμένα εσωτερικά. Υψηλό χείλος, τρίτο ψηλότερο της σειράς (με άλλα 6 αγγεία), ελαφρά εξωστρεφές, ταινιωτό. Η στενότερη διάμετρος χείλους της σειράς, που εισέχει από τη διάμετρο του σώματος. Σχετικά ήπια αυλάκωση εξωτερικά και ομαλό περίγραμμα S εσωτερικά στη μετάβαση από το σώμα. Οριζόντιες κυλινδρικές λαβές, με λοξή φορά προς τα πάνω, στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος.

Εσωτερικά πιθανότατα ολόβαφο. Εξωτερικά ολόβαφο το χείλος σε συνέχεια του εσωτερικού, που καλύπτει και την κορυφαία στενή ζώνη του σώματος. Ολόβαφη και η ορατή πλευρά των λαβών, με ακανόνιστη πινελιά που τα άκρα της προεκτείνονται κάθετα προς τα κάτω. Ολόβαφο και το πόδι εκτός από ακανόνιστη εξηρημένη ταινία περίπου στο μέσο του ύψους του ποδιού. Αβαφο το κατώτερο τμήμα του σώματος εκτός από στενή ταινία σε συνέχεια του ποδιού. Στη ζώνη των λαβών πολύ στενές εξηρημένες μετόπες, σχεδόν ζωφόροι, που ορίζονται πάνω από την ταινία του χείλους και κάτω από πλατιά γραπτή ταινία. Κοσμούνται από ζεύγος τεμνόμενων ομόκεντρων κρεμάμενων ημικυκλίων χωρίς παραπληρωματικά κοσμήματα. Δεκαπλά ημικύκλια σχεδιασμένα με διαβήτη, βαθειά τεμνόμενα (5 περιφέρειες), σχεδιασμένα με διαβήτη που προεκτείνονται στο χείλος και στην πλατιά ταινία που περιτρέχει το αγγείο κάτω από την πρόσφυση των λαβών. Χαμηλότερα, ζεύγος από λεπτές γραπτές ταινίες.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Αποτελεί συνεύρημα με τον ΜΔ 4757/ ΚλαΤυ 1στ με τον οποίο έχει αρκετά συγγενείς αναλογίες (99,46/100/55,85). Η συνύπαρξη των ΜΔ 4765 και ΜΔ 4757, χωρίς ένδειξη δεύτερου νεκρού, υποδεικνύει ότι δύο σύγχρονοι σκύφοι του ίδιου τύπου είναι δυνατόν να παρουσιάζουν χαρακτηριστικές διαφορές μεταξύ τους στο σχήμα και τη διακόσμηση.

IIIβ. Με κρεμάμενα ημικύκλια και παραπληρωματικά κοσμήματα

Αποτελούν τον χαρακτηριστικότερο αλλά και πολυπληθέστερο τύπο διακόσμησης των ΥΣΚ του ΜΟ (13), ασυνήθιστο γενικότερα. Τα παραπληρωματικά κοσμήματα είναι ταινίες κάθετες ή λοξές μεταξύ των ημικυκλίων, αριστερά δεξιά από τις λαβές ή και εξαρτώμενες από τα ημικύκλια. Δεν πρόκειται για ευθύγραμμες, στυλιζαρισμένες ταινίες αλλά για ελεύθερες πινελιές γύρω από τα στυλιζαρισμένα ημικύκλια του διαβήτη, που σε μερικές περιπτώσεις δημιουργούν συνθέσεις, κατά κανόνα στο κέντρο.

IIIβ.1 α Λοξές ταινίες μεταξύ ημικυκλίων και τριπλές ταινίες

Πρόκειται για πέντε παραδείγματα, όλα με λοξές ταινίες μεταξύ των ημικυκλίων και κάθετες τριπλές ταινίες στο κέντρο κάτω της εξωτερικής περιφέρειας. Έχουν περισσότερο ή λιγότερο κυρτό κωνικό σώμα και υψηλό χείλος. Εκτός του ΜΔ 4757/ΚλαΤυ 1στ, τα υπόλοιπα με οξεία αυλάκωση στη μετάβαση από το σώμα στο χείλος. Τα δύο (ή 3 με το αποσπασματικό) διαστάσεων “crater-bowls”.

10.ΜΔ 2192 «κρατηρίσκος»

Προέλευση :

Αράπης, τύμβος 1, τάφος Α. Συνεύρημα με τα ΜΔ 2191/ΑρΤυ 1^α (ημικύκλια με παραπληρωματικά), ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1α (3πλοί κύκλοι)

Θέση :

Δεξιά από τα πόδια του νεκρού, στις κνήμες.

Διατήρηση

Συγκολλημένο από τρία μεγάλα και κάποια μικρά θραύσματα. Σχεδόν ολόκληρο, λείπουν μικρά θραύσματα στο κάτω μέρος του σώματος. Απολεπισμένο κυρίως στο εσωτερικό. Ασύμμετρο χαμηλά στο πόδι.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός ωχρός (10YR 7/4 very pale brown) όπως στα συνευρήματα ΜΔ 2191/ ΑρΤυ 1α, ΜΔ 2168/ ΑρΤυ 1α. Με μίκα και εγκλείσματα. Εντονα ίχνη τροχού στο εσωτερικό. Η διακόσμηση με θαμπό αμαυρό ποικίλων αποχρώσεων (10YR 3/1 very dark gray, 10YR 4/4 dark yellowish brown).

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,22μ., Διάμ. μεγ. σώματος : 0,22μ., Διάμ. ποδιού : 0,113μ., Ύψ. ποδιού : 0,046μ., Διάμ. χείλους: 0,223-0,211μ., Ύψ. χείλους : 0,023μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,0055μ., Άνοιγμα λαβών : 0,262μ., Πλάτ. λαβής : 0,087μ., Παχ. λαβής: 0,014μ. Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψος/διάμετρος βάσης): 98,63 /100/51,36 (στενότερες μέσου όρου).

Περιγραφή

Τροχήλατος, γραπτός και υψίπους σκύφος, με διαστάσεις κρατηρίσκου, δεύτερος ψηλότερος της σειράς (με το ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2α) και δεύτερη πλατύτερη διάμετρος, πιεσμένος στον άξονα των λαβών. Ψηλό, κοίλο κωνικό πόδι, λίγο ψηλότερο του μέσου όρου. Η επιφάνεια έδρασης

πλατύτερη του μέσου όρου αλλά στενότερη σε σχέση με τη διάμετρο του χείλους. Σώμα βαθύτερο από ημισφαιρικό, κυρτό κωνικό. Ταινιωτό και εξωστρεφές χείλος, το ψηλότερο της σειράς (με το **ΜΔ 2255/ΑρΤυ 2β**) ίσης διαμέτρου με το σώμα. Αβαθής οξεία αυλάκωση εξωτερικά, περίγραμμα S εσωτερικά στη μετάβαση από το σώμα. Μικρές οριζόντιες κυλινδρικές λαβές, με λοξή φορά προς τα πάνω, στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος.

Το εσωτερικό του αγγείου πιθανότατα ολόβαφο, εκτός από μία ταινία στο κάτω μέρος του χείλους. Αγνωστο αν υπήρχε εξηρημένος δίσκος στον πυθμένα. Εξωτερικά ολόβαφο το χείλος, σε συνέχεια του εσωτερικού, με ταινία που καλύπτει και την κορυφαία στενή ζώνη του σώματος. Ολόβαφη και η ορατή πλευρά των λαβών, με ακανόνιστη πινελιά που τα άκρα της προεκτείνονται προς τα κάτω και μία δεύτερη εφαπτόμενη που την ενισχύει σε πλάτος. Ολόβαφο το πόδι και το κάτω μέρος του σώματος. Στην ζώνη των λαβών πλατιές εξηρημένες μετόπες που ορίζονται πάνω από το χείλος και κάτω από στενές ταινίες, δύο στη μία πλευρά και τρεις στην δεύτερη. Κοσμείται από ζεύγος ομόκεντρων κρεμάμενων ημικυκλίων και παραπληρωματικά κοσμήματα. Δεκαπλά ημικύκλια, σχεδιασμένα με διαβήτη και κανονικές πινελιές, σε απόσταση μεταξύ τους, που καλύπτουν σχετικά μικρή επιφάνεια της μετόπης. Κάτω από κάθε ομάδα ημικυκλίων, διπλές ή τριπλές ταινίες κάθετες στο κέντρο. Παρόμοιες παράλληλες ταινίες ανάμεσα στις λαβές και τις τρεις από τις ομάδες των ημικυκλίων (η τέταρτη χωρίς, επειδή εφάπτεται στη λαβή). Στο κέντρο της μετόπης και μεταξύ των ημικυκλίων, ζεύγος τριπλών λοξών ταινιών, χιαστί τεμνόμενων στη μία μετόπη και με εφαπτόμενη κορυφή στην δεύτερη, όπου διακρίνεται και μία πρόσθετη πινελιά ανάμεσα στις ομάδες των τριών. Τρεις λοξές πινελιές ανάμεσα στα κρεμάμενα ημικύκλια και το κεντρικό κόσμημα.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Όσον αφορά τις αναλογίες, έχει αρκετή απόκλιση από τα συνευρήματα. Στη διακόσμηση, συγγενέστερος είναι ο **ΜΔ 2534/ ΓαΤυ 9γ (1)** και ο **ΜΔ 2521/ ΓαΤυ 5β (1)** με τον οποίο έχει αρκετές κοινές αναλογίες, διαστάσεις, σχήμα, ύψος και μορφή του χείλους.

11.ΜΔ 2534

Προέλευση :

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 9, τάφος Γ, Ν2.

Θέση:

Δεξιά από το κρανίο του νεκρού 1. Πιθανόν να χρησιμοποιήθηκε στον Ν1, η αποσπασματική του όμως κατάσταση υποδεικνύει ότι ίσως ανήκε αρχικά στον πρωϊμότερο νεκρό.

Διατήρηση

Αποσπασματικό, σώζεται μόνο μέρος του σώματος και του χείλους και η μία λαβή.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός ωχρός (10YR 7/4 very pale brown). Με μίκα και εγκλείσματα. Έντονα ίχνη τροχού και στο εξωτερικό. Η διακόσμηση με θαμπό αμαυρό ποικίλων αποχρώσεων (10YR 3/1 very dark gray, 10YR 4/4 dark yellowish brown).

Διαστάσεις

Ύψ. Σωζ. : 0,17μ., Διάμ. χείλους Σωζ. : 0,148μ., Ύψος χείλους **0,022μ.** Διάμ. σώματος Σωζ. : 0,19μ., Πλάτ. λαβής : 0,066μ., Παχ. λαβής : 0,0146μ.

Περιγραφή

Θραύσμα τροχήλατου γραπτού σκύφου, μάλλον με ψηλό κωνικό πόδι και διαστάσεων “crater-bowl” λόγω σύγκρισης με τους υπόλοιπους του τύπου. Ψηλό, ταινιωτό και εξωστρεφές χείλος, το δεύτερο ψηλότερο της σειράς (με 3 ακόμη αγγεία). Με οξεία αυλάκωση εξωτερικά στη μετάβαση από το σώμα και περίγραμμα S στο εσωτερικό. Οριζόντια κυλινδρική λαβή με λοξή φορά προς τα πάνω. Προσφύεται στο πάνω μέρος του σώματος και φτάνει ως τον ορίζοντα του χείλους.

Ολόβαφο εσωτερικά. Εξωτερικά, ολόβαφο το χείλος σε συνέχεια του εσωτερικού και η ορατή πλευρά των λαβών, με ακανόνιστη πινελιά που τα άκρα της προεκτείνονται κάθετα προς τα κάτω. Ολόβαφο ίσως το κάτω μέρος του σώματος. Άβαφη η ζώνη της αυλάκωσης στο κατώτατο τμήμα του χείλους και αμέσως χαμηλότερα στενή γραπτή ταινία στο ανώτατο τμήμα του σώματος. Στην ζώνη των λαβών μέσου πλάτους εξηρημένη μετόπη που κοσμείται από ζεύγος ομόκεντρων κρεμάμενων ημικυκλίων σχεδιασμένων με διαβήτη και παραπληρωματικά κοσμήματα. Σώζεται ολόκληρη μόνο η μία ομάδα ημικυκλίων. Δεκαπλά, σχεδιασμένα με φαρδιές και στενές πινελιές, που καλύπτουν σχετικά μικρή επιφάνεια της μετόπης. Τρεις λοξές γραπτές ταινίες μεταξύ της λαβής και της ομάδας των ημικυκλίων και τρεις κάθετες στο κέντρο του κάτω τμήματος του εξωτερικού ημικυκλίου. Μεταξύ των δύο ομάδων ημικυκλίων, στο κέντρο της μετόπης, ζεύγος πενταπλών λοξών ταινιών, χιαστί τεμνόμενων. Χαμηλότερα στο σώμα, τρεις στενές και μια φαρδιά γραπτές ταινίες που περιτρέχουν το αγγείο.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Συγγενέστερος ο ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1α, τόσο στον πηλό όσο και τη διακόσμηση.

12. ΜΔ 2521 ή 4839 «κρατηρίσκος»**Προέλευση :**

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 5, τάφος Β.

Θέση :

Στα πόδια της νεκρής, γερμένο ανάμεσα στις κνήμες λίγο μετά τα γόνατα.

Διατήρηση

Ακέραιος, σε εξαιρετική κατάσταση διατήρησης, με περιορισμένες απολεπίσεις και αποκρούσεις.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός κιτρινέρυθρος (5YR 6/6 reddish yellow). Με μίκα και εγκλείσματα. Έντονα τα ίχνη του τροχού, διαγράφονται και στο εξωτερικό του αγγείου. Ωχρό επίχρισμα. Η διακόσμηση με ερυθρωπό (5YR 4/6 yellowish red, 2,5YR 4/6, 2,5YR 4/8 red).

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,215μ., Διάμ. μεγ. σώματος : 0,22μ., Διάμ. ποδιού : 0,115μ., Ύψ. ποδιού : 0,051μ., Διάμ. χείλους : 0,22-0,203μ., Ύψ. χείλους : 0,022μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,0059μ., Άνοιγμα

λαβών : 0,26μ., Πλάτ. λαβής : 0,09μ., Παχ. λαβής : 0,014μ. Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψος/διάμετρος βάσης): 98,13 /100/53,48 (στενότερες μέσου όρου).

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος, με διαστάσεις κρατηρίσκου, τέταρτος ψηλότερος και έκτος πλατύτερος της σειράς, με τονισμένο τον κατακόρυφο άξονα και πιεσμένος στον άξονα των λαβών. Κοίλο κωνικό πόδι, 5^ο ψηλότερο, αρκετά ψηλό και σε αναλογία με το ύψος του αγγείου, με αποστρογγυλεμένο δακτύλιο έδρασης, Η πέμπτη πλατύτερη έδραση, αλλά σχεδόν μέσου όρου σε αναλογία με το άνοιγμα του χείλους. Σώμα βαθύτερο από ημισφαιρικό, κυρτό κωνικό με χαμηλό κωνικό έξαρμα εσωτερικά στον πυθμένα. Ταινιωτό υψηλό χείλος, δεύτερο ψηλότερο της σειράς (με τρία ακόμη αγγεία), με την πέμπτη πλατύτερη διάμετρο, ίση με του σώματος. Ελαφρά εξωστρεφές, με αβαθή οξεία αυλάκωση στη μετάβαση από το σώμα εξωτερικά και ενιαίο περίγραμμα ρηχού S εσωτερικά. Μικρές οριζόντιες κυλινδρικές λαβές, με λοξή φορά προς τα πάνω, στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος.

Το εσωτερικό του αγγείου ολόβαφο, εκτός από έναν μικρό δίσκο στον πυθμένα και στενή ωχή ταινία στο πάνω μέρος του χείλους που διακόπτεται κοντά στη μία λαβή. Εξωτερικά ολόβαφο το χείλος, το κατώτερο τμήμα του σώματος και η ορατή πλευρά των λαβών, με ακανόνιστη πινελιά που τα άκρα της προεκτείνονται κάθετα προς τα κάτω και με μία δεύτερη εφάπτομενη που την ενισχύει σε πλάτος. Το πόδι, σχεδόν ολόβαφο, εκτός από την περιφέρεια του δακτύλιου έδρασης και μία στενή ταινία λίγο πριν την ένωση με το σώμα.

Στη ζώνη των λαβών, φαρδιές μετόπες που κοσμούνται με ζεύγος ομόκεντρων κρεμάμενων ημικυκλίων και παραπληρωματικά κοσμήματα. Ενδεκαπλά, σχεδιασμένα με διαβήτη, καλύπτουν μικρό μέρος από την επιφάνεια της μετόπης και τα άκρα τους προεκτείνονται στο χείλος. Διακρίνεται επί της μετάβασης στο χείλος, ή ελάχιστα χαμηλότερα, το κέντρο του διαβήτη. Στις τρεις πλευρές της κάθε ομάδας των ημικυκλίων τρεις γραπτές ταινίες, λοξές αριστερά και δεξιά, και λοξές/κάθετες κάτω στο κέντρο, εκτός από τη μία ομάδα των ημικυκλίων όπου δεν υπάρχει το κάτω κόσμημα. Οι εξωτερικές λοξές ταινίες εφάπτονται στις εξωτερικές ταινίες των λαβών, ενώ οι κεντρικές μεταξύ των ημικυκλίων τέμνονται χιαστί. Χαμηλότερα, λίγο ψηλότερα από το ολόβαφο τμήμα του σώματος, τρεις στενές γραπτές ταινίες.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Συγγενέστερος ο ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1^α.

13.ΜΔ 2246

Προέλευση :

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 6, τάφος Δ.

Θέση :

Αριστερά από τα πόδια του νεκρού, στη ΒΑ γωνία.

Διατήρηση

Ολόκληρο, συγκολλημένο από μεγάλα θραύσματα, με απολεπίσεις, ρωγμές και αποκρούσεις.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός ρόδινος (5YR 8/4 pink), ο μόνος. Με μίκα και εγκλείσματα. Έντονα ίχνη τροχού, διαγράφονται και στο εξωτερικό του αγγείου. Ωχρότερο επίχρισμα. Η διακόσμηση με θαμπό αμαυρό (7,5YR 3/2, 7,5YR 3/3 dark brown).

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,172μ., Διάμ. μεγ. σώματος : 0,18μ., Άνοιγμα λαβών : 0,23μ., Διάμ. χείλους : 0,178μ., Ύψ. χείλους : 0,02μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,005μ., Διάμ. ποδιού : 0,098-0,093μ., Ύψ. ποδιού : 0,043μ., Πλάτ. λαβής : 0,075μ., Παχ. λαβής : 0,015μ. Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψους/διάμετρος βάσης): 108,72 (πλατύτερη μέσου όρου) /100/55,23 (στενότερη μέσου όρου).

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος,, 6^{ος} χαμηλότερος της σειράς (με τον ♥ΜΔ 2466/ΓαΤυ 5γ, Ν2), με την τρίτη στενότερη διάμετρο. Κοίλο κωνικό πόδ, χαμηλότερο του μέσου όρου, 5^ο χαμηλότερο σε αναλογία με το ύψος του αγγείου. 6^η στενότερη επιφάνεια έδρασης αλλά ελαφρά στενότερη του μέσου όρου σε αναλογία με το άνοιγμα του χείλους. Με αυλάκωση κάτω από την ένωση με το σώμα και μία δεύτερη ρηχότερη στην εξωτερική περιφέρεια του δακτύλιου έδρασης όπως οι ΜΔ 2466/ ΓαΤυ 5γ (2), ♥ΜΔ 2283/ ΓαΤυ 15γ. Με έντονο κωνικό έξαρμα στο κέντρο του πυθμένα εσωτερικά. Ελαφρά βαθύτερο από ημισφαιρικό σώμα, κυρτό κωνικό, και ταινιωτό εξωστρεφές, χείλος, τρίτο ψηλότερο της σειράς (με ακόμη 7 αγγεία). Η δεύτερη στενότερη διάμετρος χείλους της σειράς,, με αναλογία προς το ύψος που ταυτίζεται με τον ♥ ΜΔ 2466/ΓαΤυ 5γ, , σχεδόν ίσης διαμέτρου με τη μέγιστη διάμετρο. Εξωτερικά με οξεία αυλάκωση και εσωτερικά με έντονο S στη μετάβαση από το σώμα. Οριζόντιες κυλινδρικές λαβές, με λοξή φορά προς τα πάνω, στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος.

Εσωτερικά ολόβαφο, εκτός από μία φαρδιά ταινία στο μέσον περίπου του χείλους. Εξωτερικά ολόβαφο το χείλος σε συνέχεια του εσωτερικού, το κατώτερο τμήμα του σώματος και το πόδι, εκτός από μία ταινία στο ανώτερο τμήμα του. Ολόβαφη και η ορατή πλευρά των λαβών, με ακανόνιστη πινελιά που τα άκρα της προεκτείνονται κάθετα προς τα κάτω και με μία δεύτερη εφαπτόμενη που την ενισχύει σε πλάτος. Στη ζώνη των λαβών, μέτριου πλάτους μετόπες με κρεμάμενα ημικύκλια και παραπληρωματικά κοσμήματα. Οι μετόπες ορίζονται πάνω από το χείλος και κάτω από τρεις επάλληλες, στενές γραπτές ταινίες. Κοσμούνται από ζεύγος ομόκεντρων οκταπλών κρεμάμενων ημικυκλίων σχεδιασμένων με διαβήτη και κανονικές πινελιές, που τέμνονται ελαφρά (1 περιφέρεια) στη μία πλευρά και σχεδόν εφάπτονται στην άλλη. Διακρίνεται ελάχιστα το κέντρο του διαβήτη στη μετάβαση προς το χείλος.

Στο κέντρο κάθε μετόπης, στο σημείο ένωσης του ζεύγους των ημικυκλίων, δύο κάθετες λοξές ταινίες χιαστί τεμνόμενες. Κάτω από κάθε εξωτερικό ημικύκλιο και περίπου στο κέντρο, τρεις παράλληλες, κάθετες ταινίες. Τρεις παράλληλες λοξές ταινίες ανάμεσα στα εξωτερικά ημικύκλια και τις ταινίες των λαβών.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Πολύ συγγενής η διακόσμηση στον ♥ΜΔ 4757/ΚλαΤυ 1στ.

14.ΜΔ 4757**Προέλευση :**

Κλαδερή, τύμβος 1, τάφος ΣΤ. Συνεύρημα με τον ΜΔ 4765/ΚλαΤυ 1στ (ημικύκλια χωρίς παραπληρωματικά).

Θέση :

Δεξιά των ποδιών του νεκρού, γερμένο επάνω στα πέλματα και το κάτω μέρος της κνήμης.

Διατήρηση

Ακέραιο, σε εξαιρετική κατάσταση διατήρησης, με περιορισμένες απολεπίσεις και ελάχιστες ρωγμές.

Πηλός και χρώματα

Πηλός ωχρός (10YR 7/4 very pale brown). Με μίκα και εγκλείσματα. Πολύ έντονα ίχνη τροχού στο εσωτερικό. Η διακόσμηση με θαμπό αμαυρό (10YR 3/2 very dark grayish brown, 10YR 5/3 brown).

Διαστάσεις

Υψ. : 0,188μ., Διάμ. μεγ. σώματος : 0,195μ., Υψ. ποδιού: 0,052, Διάμ. ποδιού 0,105μ., Διάμ. χείλους : 0,182-0,192μ., Υψ. χείλους : 0,02μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,005μ., Άνοιγμα λαβών : 0,235μ., Πλάτ. λαβής : 0,072μ., Παχ. λαβής : 0,015μ. Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψος/διάμετρος βάσης): 99,46/100/55,85 (στενότερες μέσου όρου).

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος, μεσαίου ύψους και με τονισμένο τον κατακόρυφο άξονα. Ισοϋψής με τον μέσο όρο της σειράς, με την τρίτη στενότερη διάμετρο (με τον ΜΔ 2466/ΓαΤυ 5γ, Ν2) και πιεσμένος στον άξονα των λαβών. Ψηλό, κοίλο κωνικό πόδι, το 4^ο ψηλότερο της σειράς, με αποστρογγυλεμένο, ιδιαίτερα ανακαμπτόμενο δακτύλιο έδρασης, ελαφρά πλατύτερο του μέσου όρου. Τέταρτη πλατύτερη επιφάνεια έδρασης αναλογικά με το άνοιγμα του χείλους, αλλά στενότερη σε αναλογία με το ύψος του ποδιού. Σώμα κυρτό κωνικό με υψηλό κωνικό έξαρμα εσωτερικά στον πυθμένα. Ταινιωτό εξωστρεφές υψηλό χείλος, 4^ο ψηλότερο (με άλλα έξι αγγεία), που εισέχει του σώματος με διάμετρο στενότερη του μέσου όρου, τρίτη στενότερη των μέσων όρων των διαμέτρων. Αβαθής αυλάκωση εξωτερικά, οξεία σε κάποια σημεία με καμπύλη ή με απλή γωνία σε άλλα, στη μετάβαση από το σώμα. Εσωτερικά, η μετάβαση με περίγραμμα S. Μικρές οριζόντιες κυλινδρικές λαβές, με λοξή φορά προς τα πάνω, στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος.

Ολόβαφο εσωτερικά με εξαίρεση ασύμμετρο μικρό δίσκο στον πυθμένα και στενή ταινία στο μέσον του χείλους. Εξωτερικά ολόβαφο το χείλος με ταινία, που σε ορισμένα σημεία υπερκαλύπτει και το άνω μέρος του σώματος. Ολόβαφη η ορατή πλευρά των λαβών, με ακανόνιστη πινελιά που τα άκρα της προεκτείνονται προς τα κάτω και μία δεύτερη εφαιπόμενη που την ενισχύει σε πλάτος. Ολόβαφο το κατώτερο μέρος του σώματος και το πόδι εκτός από την επιφάνεια έδρασης και δύο άβαφες στενές ταινίες: η πρώτη λίγο χαμηλότερα από την ένωση με το σώμα και η δεύτερη στην περίμετρο του δακτύλιου έδρασης.

Στη ζώνη των λαβών εξηρημένες πλατιές μετόπες, που ορίζονται πάνω από το χείλος και κάτω από δύο στενές γραπτές ταινίες. Κοσμούνται από ζεύγος εξαπλών ομόκεντρων ημικυκλίων και παραπληρωματικά κοσμήματα. Ρηχά τεμνόμενα κρεμάμενα ημικύκλια (2 περιφέρειες) σχεδιασμένα με διαβήτη και πλατιές πινελιές, με άκρα που προεκτείνονται στο χείλος. Επισημαίνεται το κέντρο του διαβήτη σε δύο μόνο από τις ομάδες των ημικυκλίων, ένα σε κάθε πλευρά. Στα υπόλοιπα δύο καλύπτονται από την ταινία του χείλους. Στο κέντρο της μετόπης, δύο λοξές ταινίες εφαπτόμενες στην ένωση του ζεύγους των ημικυκλίων. Κάτω από κάθε εξωτερικό ημικύκλιο, περίπου στο κέντρο, τρεις λοξές ταινίες. Τρεις παράλληλες λοξές ταινίες ανάμεσα στα εξωτερικά ημικύκλια και τις ταινίες των λαβών.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Αποτελεί συννέυρημα με τον ΜΔ 4765/**ΚλαΤυ 1στ**, με τον οποίο έχει αρκετά συγγενείς αναλογίες. Η συνύπαρξη στον **ΚλαΤυ 1στ** των σκύφων, ΜΔ 4765 και ΜΔ 4757, χωρίς ένδειξη δεύτερου νεκρού, υποδεικνύει ότι σκύφοι με παρόμοια χαρακτηριστικά είναι δυνατόν να παρουσιάζουν έντονες διαφορές στις αναλογίες και τη διακόσμηση. Συγγενής η διακόσμηση με τον ΜΔ 2246/ΓαΤυ 6δ.

IIIβ.1 β Λοξές ταινίες χωρίς τριπλές ταινίες

Πρόκειται για δύο παραδείγματα με λοξές ταινίες μεταξύ των ημικυκλίων, χωρίς τις τριπλές ταινίες στο κέντρο κάτω της εξωτερικής περιφέρειας της ομάδας των ημικυκλίων. Έχουν περισσότερο ή λιγότερο κυρτό κωνικό σώμα και υψηλό χείλος με ήπια ή οξεία αυλάκωση στη μετάβαση από το χείλος. Το ένα με διαστάσεις “crater-bowls”.

15.ΜΔ 4766

Προέλευση :

Κλαδερή, τύμβος 1, τάφος Δ.

Θέση :

Αριστερά του κρανίου του νεκρού, όρθιο ανάμεσα στο κεφάλι και τη γωνία του τάφου.

Διατήρηση

Ολόκληρο, απολεπισμένο σε σημεία του σώματος και αποκρουσμένο στον δακτύλιο έδρασης.

Πηλός και χρώματα

Πηλός κιτρινέρυθρος (7,5YR 7/6 reddish yellow). Με μίκα και εγκλείσματα. Ωχρότερο επίχρισμα. Η διακόσμηση με θαμπό αμαυρό, ποικίλων αποχρώσεων (10YR 3/1 very dark gray, 7,5YR 3/1 very dark gray, 7,5YR 3/3 dark brown, 5YR 4/4 reddish brown, 2,5YR 4/6, 2,5YR 5/6, 2,5YR 5/8 red).

Διαστάσεις

Υψ. : 0,186μ., Διάμ. μεγ. σώματος : 0,187μ., Διάμ. χείλους : 0, 185-0,165μ., Υψ. χείλους : 0,0175μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,005μ., Διάμ. ποδιού : 0,095μ., Υψ. ποδιού : 0,041μ., Άνοιγμα λαβών : 0,225μ., Πλάτ. λαβής : 0,068μ., Παχ. λαβής : 0,0128μ. Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψος/διάμετρος βάσης): 94,08/100/51,07 (στενότερες μέσου όρου).

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος με τονισμένο τον κατακόρυφο άξονα, ελαφρά χαμηλότερος του μέσου όρου και τέταρτος στενότερος. Εντονα και λοξά πιεσμένος στον άξονα των λαβών, έτσι ώστε οι λαβές να μην είναι εντελώς αντωπές, γεγονός που πιθανόν δηλώνει ότι η συμπίεση έγινε μετά την τοποθέτηση των λαβών. Κοίλο κωνικό πόδι, με ύψος χαμηλότερο του μέσου όρου της σειράς, και τέταρτη στενότερη επιφάνεια έδρασης, που ωστόσο ταυτίζεται με τον μέσο όρο όσον αφορά της σχέση της διαμέτρου χείλους προς την επιφάνεια έδρασης. Σώμα βαθύτερο από ημισφαιρικό, κυρτό κωνικό. Πολύ ελαφρά εξωστρεφές, χαμηλότερο του μέσου όρου. Μέγιστη διάμετρος χείλους πολύ μικρότερη του μέσου όρου και εισέχουσα του σώματος. Εξωτερικά πολύ ήπια αυλάκωση στη μετάβαση από το σώμα, με περίγραμμα σώματος/λαιμού σχεδόν ενιαίο σε περιοχές. Εσωτερικά, η μετάβαση ομαλή με πολύ ρηχό S. Μικρές, οριζόντιες κυλινδρικές λαβές με λοξή φορά προς τα πάνω, στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος.

Το εσωτερικό ολόβαφο, εκτός από εξηρημένο δίσκο στον πυθμένα και εξηρημένη ταινία στη μετάβαση του σώματος προς το χείλος. Εξωτερικά ολόβαφο το χείλος σε συνέχεια του εσωτερικού, το πόδι, και η ορατή πλευρά των λαβών, με ακανόνιστη πινελιά που τα άκρα της προεκτείνονται λοξά προς τα κάτω. Κάτω από τις λαβές, φαρδιά ταινία και δύο ζεύγη στενών γραπτών ταινιών. Χαρακτηριστική ιδιομορφία του αγγείου, όπως στον ΜΔ 2231/ΓαΤυ 9γ, είναι η φαρδιά ταινία που στην μία τουλάχιστον πλευρά ορίζεται πάνω κάτω από πολύ σκουρότερες στενές ταινίες. Στη ζώνη των λαβών, πλατιές εξηρημένες μετόπες με ζεύγος ομόκεντρων κρεμάμενων ημικύκλιων σχεδιασμένων με διαβήτη και παραπληρωματικά κοσμήματα. Σε κάθε ζεύγος ένα δεκαπλό και ένα εννιαπλό ημικύκλιο. Ρηχά τεμνόμενα (2 περιφέρειες) και με άκρα που προεκτείνονται στο ολόβαφο χείλος, καλύπτουν το μεγαλύτερο πλάτος της μετόπης. Επισημαίνεται με πινελιά το κέντρο των ημικυκλίων στο κεντρικό ημικύκλιο. Στο κέντρο της μετόπης, κάτω από το σημείο επαφής του ζεύγους των ημικυκλίων τριπλές λοξές ταινίες στη μία μετόπη και διπλές στην άλλη, χιαστί τεμνόμενες.

16.ΜΔ 2191 «κρατηρίσκο»

Προέλευση :

Αράπης, τύμβος 1, τάφος Α. Συνεύρημα των ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1^α (ημικύκλια), ΜΔ 2168/ΑρΤυ 1^α (3πλοί κύκλοι).

Θέση :

Αριστερά από τα πόδια του νεκρού, δίπλα στις κνήμες.

Διατήρηση

Ολόκληρο, με περιορισμένες απολεπίσεις και αποκρούσεις.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός ωχρός (10YR 7/4 very pale brown). Με μίκα και εγκλείσματα. ... Η διακόσμηση με θαμπό καστανό (10YR 5/3 brown, 10YR 5/4 yellowish brown).

Διαστάσεις

Υψ. : 0,201μ., Διάμ. μεγ. σώματος : 0,21μ., Διάμ. ποδιού : 0,13μ., Υψ. ποδιού : 0,06μ., Διάμ. χείλους : 0,221-0,211μ., Υψ. χείλους : 0,0164μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,0048μ., Άνοιγμα λαβών : 0,267μ., Πλάτ. λαβής : 0,085μ., Παχ. λαβής : 0,0152μ. Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψους/διάμετρος βάσης): 107,46/ 100 / 60,82 (ευρύτερες μέσου όρου)

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος, με διαστάσεις κρατηρίσκου, 5^{ος} ψηλότερος της σειράς, με την 3^η μεγαλύτερη διάμετρο. Κοίλο κωνικό πόδι, το υψηλότερο και δεύτερο πλατύτερο της σειράς. Σώμα ελαφρά βαθύτερο από ημισφαιρικό, κυρτό κωνικό, πιεσμένο στον άξονα των λαβών. Ταινιωτό, έντονα εξωστρεφές, εξέχον του σώματος υψηλό χείλος, χαμηλότερο του μέσου όρου της σειράς. Με οξεία αυλάκωση στη μετάβαση από το σώμα εξωτερικά, περίγραμμα έντονου S εσωτερικά. Μικρές οριζόντιες κυλινδρικές λαβές, με λοξή φορά προς τα πάνω, στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος.

Ολόβαφο εσωτερικά με εξαίρεση στενή ταινία ψηλά στο χείλος. Εξωτερικά ολόβαφο το χείλος και η ορατή πλευρά των λαβών, με ακανόνιστη πινελιά που τα άκρα της προεκτείνονται προς τα κάτω. Στην ζώνη των λαβών, εξηρημένες μετόπες με ζεύγος ομόκεντρων κρεμάμενων ημικυκλίων και παραπληρωματικά κοσμήματα. Εννιαπλά ημικύκλια σχεδιασμένα με διαβήτη, σε μικρή απόσταση μεταξύ τους, με παχιές πινελιές και με άκρα που προεκτείνονται στο χείλος. Επισημαίνεται με πλατεία πινελιά το κέντρο του κεντρικού ημικυκλίου. Ανάμεσα στο ζεύγος των ημικυκλίων, κάθετη ταινία στη μία μετόπη, ενώ στη δεύτερη, μία κάθετη και δύο χιαστί, όλες τεμνόμενες περίπου στο κέντρο. Δίπλα στις λαβές, κάθετες ή ελαφρά λοξές, γραπτές ταινίες. Κάτω από τη ζώνη των λαβών δύο στενές γραπτές ταινίες, μία φαρδιά και δύο ακόμη στενές. Άβαφο το κατώτερο τμήμα του σώματος. Στο πόδι, μία στενή γραπτή ταινία στην ένωση με το σώμα και φαρδιά, στην περίμετρο του δακτύλιου έδρασης.

IIIβ. 2α Κάθετες ταινίες μεταξύ ημικυκλίων

Πρόκειται για έξι αγγεία με κάθετες μόνο διακοσμητικές ταινίες μεταξύ των ημικυκλίων. Στα τρία αγγεία είναι μία ταινία και στα υπόλοιπα τρία, δύο. Έχουν περισσότερο ή λιγότερο κυρτό κωνικό σώμα και υψηλό χείλος με αυλάκωση στη μετάβαση, ήπια ή οξεία. Οι 3 με διαστάσεις "crater-bowls".

17.ΜΔ 4864 «κρατηρίσκος»**Προέλευση :**

Κλαδερή, τύμβος 1, τάφος Α.

Θέση :

Αριστερά από τα πόδια της νεκρής, δίπλα στους αστραγάλους. Πιεσμένο με το στόμιο προς τον αμφορίσκο.

Διατήρηση

Ολόκληρο, σε πολύ καλή κατάσταση διατήρησης, απολεπισμένο σε σημεία του σώματος. Αποκρουσμένο τμήμα του δακτυλίου έδρασης.

Πηλός και χρώματα

Πηλός ωχρός (10YR 7/2 light gray, 10YR 7/3-10YR 7/4 very pale brown). Με μίκα και εγκλείσματα. Έντονα ίχνη τροχού στο εσωτερικό. Η διακόσμηση με θαμπό αμαυρό (5YR 4/2 dark reddish gray, 7,5YR 4/1 dark gray, 10YR 4/1 dark gray, 10YR 4/2 dark grayish brown, 10YR 4/3 brown).

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,186μ., Διάμ. μεγ. σώματος : 0,20μ., Διάμ. ποδιού : 0,096μ., Ύψ. ποδιού : 0,041μ., Διάμ. χείλους : 0,206-0,186μ., Ύψ. χείλους : 0,02μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,005μ., Άνοιγμα λαβών : 0,25μ., Πλάτ. λαβής : 0,069-0,071μ., Παχ. λαβής : 0,0153μ. Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψος/διάμετρος βάσης): 108,8 (ευρύτερη μέσου όρου) /100/51,61 (στενότερη μέσου όρου).

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος, με διαστάσεις κρατηρίσκου, ελαφρά χαμηλότερος και στενότερος του μέσου όρου και με αρκετά τονισμένο τον οριζόντιο άξονα. Πιεσμένος στον άξονα των λαβών, ελαφρά χαμηλότερος του μέσου όρου και με σώμα κυρτό κωνικό, ελαφρά βαθύτερο από ημισφαιρικό. Ψηλό, κοίλο κωνικό πόδι, χαμηλότερο του μέσου όρου, με 5^η στενότερη επιφάνεια έδρασης αλλά την στενότερη της σειράς αναλογικά με την διάμετρο του χείλους. Οξεία αυλάκωση στη μετάβαση προς το χείλος από το σώμα εξωτερικά και μετάβαση με περίγραμμα (αρκετά έντονου) S εσωτερικά. Ταινιωτό, υψηλό και εξωστρεφές χείλος, τρίτο ψηλότερο της σειράς (με άλλα έξι αγγεία). Εξέχον του σώματος, με διάμετρο περίπου ίση με τον μέσο όρο. Μικρές οριζόντιες λαβές, κυκλικής τομής με λοξή φορά προς τα πάνω, στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος.

Το εσωτερικό του αγγείου ολόβαφο, εκτός από μία ταινία στο κάτω μέρος του χείλους. Διακρίνεται η φαρδιά πινελιά με την οποία απλώθηκε η βαφή, που απολήγει με σπείρα στον πυθμένα του αγγείου. Εξωτερικά ολόβαφο το χείλος σε συνέχεια του εσωτερικού και η ορατή πλευρά των λαβών, με ακανόνιστη πινελιά, που τα άκρα της προεκτείνονται κάθετα προς τα κάτω, και με μία δεύτερη επαπτόμενη που κατευθύνεται προς το χείλος. Ολόβαφο το κάτω μέρος του σώματος και το μεγαλύτερο μέρος του ποδιού, εκτός από μία πλατειά ταινία στην ένωση με το σώμα. Στη ζώνη των λαβών, που ορίζεται πάνω από το χείλος και κάτω από τρεις στενές ταινίες, εξηρημένες μετόπες. Μέσου πλάτους, κοσμούνται με ζεύγος ομόκεντρων επταπλών κρεμάμενων ημικυκλίων και με παραπληρωματικά κοσμήματα. Σχεδιασμένα με διαβήτη, σε μικρή απόσταση μεταξύ τους, προεκτείνονται και στο ολόβαφο χείλος. Ιδιαίτερα ευρύ κεντρικό ημικύκλιο, με ολόβαφο, ισόπλευρο τριγωνικό κόσμημα στον κεντρικό τομέα. Ανάμεσα στα ζεύγη των ημικυκλίων δύο ελεύθερες κάθετες γραπτές ταινίες που καλύπτουν όλο το πλάτος της μετόπης.

18.ΜΔ 2255

Προέλευση :

Αράπης, τύμβος 2, τάφος Β. Συνεύρημα με τον ΜΔ 2256/ΑρΤυ 2β (ομόκεντροι κύκλοι).

Θέση :

Αριστερά από τα πόδια του νεκρού, στα πέλματα.

Διατήρηση

Ακέραιο, με απολεπίσεις και αποκρούσεις.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός ελαφρά τεφρός (10YR 7/2 light gray). Με μίκα και εγκλείσματα. Η διακόσμηση με θαμπό αμαυρό (10YR 3/1 very dark gray, 10YR 4/1 dark gray).

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,179μ., Διάμ. μεγ. σώματος : 0,21μ., Διάμ. ποδιού : 0,103μ., Ύψ. ποδιού : 0,035μ., Διάμ. χείλους : 0,218-0,187μ., Ύψ. χείλους : 0,023μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,0062μ., Άνοιγμα λαβών : 0,241μ., Πλάτ. λαβής : 0,06μ., Παχ. λαβής : 0,011μ. Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψος/διάμετρος βάσης): 112,84 (ευρύτερη μέσου όρου) /100/57,54 (μέσος όρος).

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος, χαμηλότερος και στενότερος του μέσου όρου και με αρκετά τονισμένο τον οριζόντιο άξονα. Εντονα πιεσμένος στον άξονα των λαβών, δημιουργεί στο κέντρο της μίας πλευράς μικρή υποτυπώδη προχολή. Κοίλο κωνικό πόδι, το τέταρτο χαμηλότερο (με τον ΜΔ 4765/ΚλαΤυ 1στ) με πλατειά επιφάνεια έδρασης ίσης διαμέτρου με τον μέσο όρο της σειράς αλλά τρίτη στενότερη σε αναλογία με τη μέγιστη διάμετρο του χείλους (με τον ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2α). Σώμα βαθύτερο από ημισφαιρικό, κυρτό κωνικό, και ταινιωτό εξωστρεφές χείλος, το υψηλότερο της σειράς (με τον ΜΔ 2192/ΑρΤυ 1α), εξέχον του σώματος. Με πλατιά, αβαθή και ήπια αυλάκωση στη μετάβαση από το σώμα εξωτερικά, περίγραμμα S εσωτερικά. Μικρές οριζόντιες κυλινδρικές λαβές με λοξή φορά προς τα πάνω, στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος.

Εσωτερικά ολόβαφο, εκτός από μικρό δίσκο στον πυθμένα και μία ταινία στο κάτω μέρος του χείλους. Εξωτερικά, ολόβαφο το χείλος σε συνέχεια του εσωτερικού και η ορατή πλευρά των λαβών με πινελιά, που τα άκρα της προεκτείνονται προς τα κάτω, και μία δεύτερη εφαπτόμενη που την ενισχύει σε πλάτος. Ολόβαφο το κατώτερο μέρος του σώματος.

Στη ζώνη των λαβών μέσου πλάτους εξηρημένες μετόπες που ορίζονται πάνω από το χείλος και κάτω από τέσσερις στενές ταινίες. Κοσμούνται από ζεύγος δεκαπλών ομόκεντρων κρεμάμενων ημικυκλίων σχεδιασμένων με διαβήτη και με παραπληρωματικά κοσμήματα. Τα ημικύκλια σε μικρή απόσταση μεταξύ τους, και με άκρα που προεκτείνονται στο χείλος. Δεν επισημαίνεται με πινελιά το κέντρο του διαβήτη. Στο κέντρο κάθε μετόπης, ανάμεσα στο ζεύγος των ημικυκλίων, δύο κάθετες ταινίες. Δύο κάθετες ταινίες και στο αριστερό άκρο της κάθε μετόπης, δίπλα στη λαβή. Στενή γραπτή ταινία στο πόδι κάτω από την ένωση με το σώμα και φαρδύτερη στον δακτύλιο έδρασης.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Αποτελεί συνεύρημα με τον ΜΔ 2256/ ΑρΤυ 2β (92,67/100/55,6), σκύφο με ψηλό πόδι και με με ομόκεντρους κύκλους, με τον οποίο έχει αρκετή διαφορά στην αναλογία χείλους και μικρότερη της βάσης. Η διακόσμηση κοντά στον ΜΔ 2283/ΓαΤυ15γ.

19.ΜΔ 2283 «κρατηρίσκος»

Προέλευση :

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 15, τάφος Γ. Συνεύρημα με τον ΜΔ 2282/ΓαΤυ15γ (ημικύκλια).

Θέση

Στο αριστερό τμήμα του κορμού, επάνω στη μέση και το στήθος.

Διατήρηση

Σχεδόν ολόκληρο, λείπει μικρό θραύσμα από το χείλος και μέρος από την περιφέρεια έδρασης. Με συγκολλημένα θραύσματα, εκτεταμένες απολεπίσεις και αποκρούσεις.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός ωχρός (10YR 6/4 light yellowish brown). Με μίκα και εγκλείσματα. Έντονα τα ίχνη του τροχού, διακρίνονται και στη εξωτερική επιφάνεια του αγγείου. Η διακόσμηση με θαμπό αμαυρό (10YR 3/1 very dark gray, 10YR 3/2 very dark grayish brown).

Διαστάσεις

Υψ. : 0,168μ., Διάμ. ποδιού σωζόμενη : 0,103μ., Υψ. ποδιού : 0,036μ. Διάμ. μέγιστη σώματος : 0,21μ., Διάμ. χείλους : 0,208-0,195μ., Υψ. χείλους : 0,0175μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,0042μ., Άνοιγμα λαβών: 0,26μ., Πλάτ. λαβής : 0,065μ., Παχ. λαβής : 0,0125μ. Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψος/διάμετρος βάσης): 119,64/100/61,3 (ευρύτερες μέσου όρου).

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος, με διαστάσεις κρατηρίσκου, ο 4^{ος} χαμηλότερος και 11^{ος} πλατύτερος της σειράς, με τον εντονότερο οριζόντιο άξονα, πιεσμένος στον άξονα τον κάθετο στις λαβές.. Πλατύ κοίλο κωνικό πόδι με αυλάκωση στην εξωτερική περιφέρεια του δακτυλίου έδρασης όπως οι ♣ΜΔ 2466-2468/ ΓαΤυ 5γ (2), ♣ΜΔ 2246/ ΓαΤυ 6δ.. Το 4^ο χαμηλότερο της σειράς, μεσαίου ύψους σε αναλογία με το ύψος του αγγείου. Πλατεία επιφάνεια έδρασης, ισοπλατής με τον μέσο όρο της σειράς, αρκετά στενή σε σχέση με τη διάμετρο του χείλους. Σώμα πλατύ κυρτό κωνικό (με τριγωνικό περίγραμμα) και υψηλό, εξωστρεφές ταινιωτό χείλος, χαμηλότερο του μέσου όρου. Ισης διαμέτρου με τη διάμετρο του σώματος, μεγαλύτερη του μέσου όρου. Με αβαθή αυλάκωση εξωτερικά στη μετάβαση από το σώμα και περίγραμμα S εσωτερικά. Μικρές οριζόντιες κυλινδρικές λαβές, με λοξή φορά προς τα πάνω, στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος.

Εσωτερικά ολόβαφο. Ολόβαφο το πόδι και εξωτερικά το χείλος σε συνέχεια του εσωτερικού, ολόβαφη και η ορατή πλευρά των λαβών, με ακανόνιστη πινελιά που τα άκρα της προεκτείνονται λοξά προς τα κάτω. Στη ζώνη των λαβών, αρκετά στενές εξηρημένες μετόπες που κοσμούνται με ζεύγος ομόκεντρων ημικύκλιων και παραπληρωματικά κοσμήματα. Επταπλά κρεμάμενα ημικύκλια που καλύπτουν όλο το πλάτος της μετόπης, σχεδιασμένα με διαβήτη με φαρδιά πινελιά, σε απόσταση μεταξύ τους και με άκρα που προεκτείνονται στο χείλος. Επισημαίνεται με πλατιά πινελιά το κέντρο του διαβήτη. Μεταξύ του ζεύγους των ημικυκλίων δύο κάθετες γραπτές ταινίες. Κάτω από τη ζώνη των λαβών, επάλληλες γραπτές ταινίες: δύο στενές, μία φαρδιά και στη συνέχεια δύο στενές, η τελευταία στην ένωση με το πόδι.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Αποτελεί συνεύρημα με τον ΜΔ 2282/ΓαΤυ 15γ (124/100/61,44), με τον οποίο είναι συγγενέστερος και σχεδόν ταυτίζεται στην αναλογία διαμέτρου χείλους προς τη ύψος αλλά και προς την διάμετρο της βάσης. Συγγενή παραπληρωματικά κοσμήματα με τον ♣ΜΔ 2255/ΑρΤυ 2β.

20.ΜΔ 2231**Προέλευση :**

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 9, τάφος Γ, Ν1.

Θέση:

Στα πόδια του νεκρού, γερμένο επάνω στα πέλματα.

Διατήρηση

Συγκολλημένο από λίγα μεγάλα θραύσματα, με εκτεταμένες απολεπίσεις και αποκρούσεις. Σχεδόν ολόκληρο, λείπει μέρος του ποδιού.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός κιτρινέρυθρος (5YR 6/6 reddish yellow) Με μίκα και εγκλείσματα. Ωχρότερο επίχρισμα. Η διακόσμηση με θαμπό αμαυρό (2,5 YR 3/1, 2,5YR 4/1 dark reddish gray) έως ερυθρωπό (2,5YR 4/6, 2,5YR 4/8 red). Έντονα ίχνη του τροχού, διαγράφονται και στο εξωτερικό του αγγείου.

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,20μ., Διάμ. μέγ. σώματος : 0,205μ., Διάμ. ποδιού : 0,107μ., Ύψ. ποδιού : 0,042μ., Διάμ. χείλους : 0,197-0,184μ., Ύψ. χείλους : 0,020-0,018μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,0037μ., Άνοιγμα λαβών : 0,245μ., Πλάτ. λαβής : 0,076μ., Παχ. λαβής : 0,0157μ. Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψος/διάμετρος βάσης): 95/100/53,5 (στενότερες μέσου όρου).

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος, ο έκτος ψηλότερος της σειράς (με τον ΜΔ 2415/ΓαΤυ 9^α), στενότερος του μέσου όρου, με τονισμένο τον κατακόρυφο άξονα και πιεσμένος στον άξονα των λαβών. Ψηλό, κοίλο κωνικό πόδι, χαμηλότερο του μέσου όρου και τρίτο χαμηλότερο της σειράς σε αναλογία με το ύψος του αγγείου. Επιφάνεια έδρασης ελαφρά πλατύτερη του μέσου όρου, αλλά 4^η πλατύτερη σε αναλογία με τη διάμετρο του χείλους. Σώμα βαθύτερο από ημισφαιρικό, κυρτό κωνικό. Πολύ ελαφρά εξωστρεφές, το 3^ο ψηλότερο (με 6 ακόμη αγγεία). Διάμετρος χείλους στενότερη του μέσου όρου, εισέχουσα της διαμέτρου του σώματος. Εξωτερικά πολύ αβαθής αυλάκωση σε σημεία της μετάβασης από το σώμα, ενώ σε άλλα σημεία, το περίγραμμα σώματος/λαιμού είναι ενιαίο. Εσωτερικά ομαλή μετάβαση με πολύ ρηχό S. Οριζόντιες κυλινδρικές λαβές, με λοξή φορά προς τα πάνω, στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος.

Εσωτερικά ολόβαφο. Ολόβαφο το κάτω μέρος του ποδιού με μία φαρδιά άβαφη ταινία στο κορυφαίο του τμήμα και μία δεύτερη, στενή, στην ακραία περιφέρεια του δακτυλίου έδρασης. Εξωτερικά ολόβαφο το χείλος, σε συνέχεια του εσωτερικού, με ταινία που σε σημεία καλύπτει και το κορυφαίο τμήμα του σώματος. Ολόβαφη και η ορατή πλευρά των λαβών, με ακανόνιστη πινελιά που τα άκρα της προεκτείνονται κάθετα προς τα κάτω και με μία δεύτερη εφαπτόμενη που την ενισχύει σε πλάτος. Στη ζώνη των λαβών, αρκετά στενές εξηρημένες μετόπες, που ορίζονται πάνω από τη ζώνη του χείλους και κάτω από στενή γραπτή ταινία. Κοσμούνται από ζεύγος δεκαπλών ομόκεντρων ημικυκλίων σχεδιασμένων με διαβήτη, με παραπληρωματικά κοσμήματα. Σχεδιασμένα με φαρδιές κανονικές πινελιές, εφαπτόμενα στη μία πλευρά και σε μικρή απόσταση στην άλλη, καλύπτουν όλο το πλάτος της μετόπης και προεκτείνονται στο

χείλος. Στο κεντρικό ημικύκλιο επισημαίνεται με πολύ μικρή πινελιά το κέντρο του διαβήτη, αρκετά χαμηλότερα από το χείλος. Στο κέντρο της κάθε μετόπης, μία κάθετη γραπτή ταινία ανάμεσα στις ομάδες των ημικυκλίων. Χαρακτηριστική ιδιομορφία του αγγείου, όπως στον **ΜΔ 4766/ΚλαΤυ 1δ**, είναι η φαρδιά ταινία κάτω από τη ζώνη των λαβών που στην μία τουλάχιστον πλευρά ορίζεται πάνω κάτω από πολύ σκουρότερες στενές ταινίες. Δύο στενές γραπτές ταινίες χαμηλότερα και δύο ακόμη στο κατώτερο σημείο του σώματος, λίγο πριν από την ένωση με το πόδι.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Συγγενέστεροι οι **ΜΔ2479/ΑρΤυ 2^α**, **ΜΔ 4766/ΚλαΤυ 1δ**, **ΜΔ 2415/ΓαΤυ 9α** Χείλος ελαφρά εξωστρεφές όπως ο **ΜΔ 4766/ΚλαΤυ 1δ**, **ΜΔ2479/ΑρΤυ 2α**.

21.ΜΔ 2523

Προέλευση :

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 12, τάφος Γ.

Θέση :

Δεξιά από τα πόδια του νεκρού, δίπλα στα πέλματα και το τοίχωμα του τάφου.

Διατήρηση

Σχεδόν ολόκληρο, λείπουν θραύσματα της περιφέρειας του ποδιού, με εκτεταμένες απολεπίσεις και αποκρούσεις.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός κιτρινέρυθρος (7,5YR 7/6, 7,5YR 6/6 reddish yellow). Με μίκα και εγκλείσματα. Ωχρό επίχρισμα που διακρίνεται καθαρά επιβεβαιώνει την παρατήρηση ότι είναι δυνατόν να καλύπτεται σε άλλα παραδείγματα και το κάτω μέρος της βάσης. Εντονα ίχνη τροχού, διαγράφονται και στο εξωτερικό του αγγείου. Η διακόσμηση με θαμπό αμαυρό (GLE1 2,5/N BLACK, 2,5YR 3/3, 2,5YR 3/4 dark reddish brown).

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,196μ., Διάμ. μεγ. σώματος : 0,189μ., Διάμ. χείλους : 0,195-0,185μ., Ύψ. χείλους : 0,19μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,0053μ., Διάμ. ποδιού : 0,103μ., Ύψ. ποδιού : 0,05μ., Άνοιγμα λαβών : 0,242μ., Πλάτ. λαβής : 0,066μ., Παχ. λαβής : 0,0143μ. Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψους/διάμετρος βάσης): 96,93/100/52,55 (στενότερες μέσου όρου).

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος, ο 7^{ος} ψηλότερος και 7^{ος} στενότερος της σειράς (με τον **ΜΔ 2185/ΓαΤυ 5α N1?**), με τονισμένο τον κάθετο άξονα. Ο ραδινότερος της σειράς στη σχέση ύψους προς τη μέγιστη διάμετρο σώματος, πιεσμένος στον άξονα τον κάθετο στις λαβές. Κοίλο κωνικό πόδι, ψηλότερο του μέσου όρου και με επιφάνεια έδρασης ισοπλατή με τον μέσο όρο. Κυρτό κωνικό, αρκετά ρηχό σώμα με τριγωνικό περίγραμμα. Εξωστρεφές ταινιωτό και ψηλό χείλος, σχεδόν ισοϋψές με τον μέσο όρο της σειράς. Με οξεία αυλάκωση στη μετάβαση από το σώμα εξωτερικά, ομαλό περίγραμμα S εσωτερικά. Διάμετρος χείλους μικρότερη του μέσου όρου,

εξέχουσα της διαμέτρου του σώματος. Οριζόντιες κυλινδρικές λαβές, με λοξή φορά προς τα πάνω, στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος.

Εσωτερικά ολόβαφο, εκτός από κανονική στενή ταινία στο ακραία περιφέρεια του χείλους, το μοναδικό παράδειγμα. Εξωτερικά ολόβαφο το χείλος και η ορατή πλευρά των λαβών, με ακανόνιστη πινελιά που τα άκρα της προεκτείνονται κάθετα προς τα κάτω. Επίσης ολόβαφο το κάτω μέρος του σώματος και σε συνέχεια το πόδι, εκτός, ίσως, από την περιφέρεια του δακτύλιου έδρασης. Στη ζώνη των λαβών, φαρδιές εξηρημένες μετόπες με ζεύγος ομόκεντρων κρεμάμενων ημικυκλίων σχεδιασμένων με διαβήτη, ρηχά τεμνόμενων (στη μία πλευρά 2 περιφέρειες, στην δεύτερη 1 περιφέρεια). Δεκαπλά ημικύκλια, που καλύπτουν σχετικά μικρό μέρος από την επιφάνεια της μετόπης. Μικρό κεντρικό ημικύκλιο, σχεδόν ολόβαφο. Δύο κάθετες πινελιές σε κάθε μετόπη, ανάμεσα στη μία λαβή και την αριστερή ομάδα των ημικυκλίων του κάθε ζεύγους. Στην μία μόνο μετόπη, κάθετη γραπτή ταινία ανάμεσα στα ημικύκλια.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Ολόβαφο κάτω μέρος σώματος, χωρίς ταινίες, όπως μόνο ο **ΜΔ 2466/ΓαΤυ 5γ** (με διπλούς κύκλους), με ευθύτερα τοιχώματα του κυρτού κωνικού σώματος επίσης.

22.ΜΔ 2282 «κρατηρίσκος»

Προέλευση

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 15, τάφος Γ.

Θέση

Αριστερά από τα πόδια του νεκρού, κοντά στις κνήμες, λίγο χαμηλότερα από τα γόνατα.

Διατήρηση

Ολόκληρος, αποκρουσμένος, ελαφρά απολεπισμένος. Δύο συγκολλημένα όστρακα στη βάση.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός χωρίς/ρόδιнос (10YR 7/4 very pale brown – 10YR 5/3 brown – 7,5YR 7/3 light brown – 7,5YR 7/4 pink). Με μίκα και εγκλείσματα. **Επίχρυσμα** Έντονες οι ραβδώσεις του τροχού ιδιαίτερα στο εσωτερικό. Η διακόσμηση με θαμπό αμαυρό (10YR 3/1 very dark gray – 7,5YR 3/1 very dark gray).

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,163 - 0,166μ., Διάμ. χείλους : 0,206μ., Διάμ. Μεγ. Σώματος: 0,195 Διάμ. βάσης : 0,102μ., Άνοιγμα. λαβών : 0,268μ. Ύψος χείλους 0,019 Αναλογίες επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψος/διάμετρος βάσης): 124/100/61,44 (ευρύτερες μέσου όρου).

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος με τονισμένο τον οριζόντιο άξονα, με διαστάσεις κρατηρίσκου, ο τρίτος χαμηλότερος και 8^{ος} πλατύτερος της σειράς. Σώμα ασύμμετρο, σχεδόν ημισφαιρικό σε ορισμένα σημεία, κυρτό κωνικό σε άλλα. Κοίλο κωνικό και επίσης ασύμμετρο πόδι, χαμηλότερο του μέσου όρου. Μικρές οριζόντιες κυλινδρικές λαβές στη μέγιστη διάμετρο του σώματος με λοξή φορά προς τα επάνω χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος. Διαμορφωμένο

υψηλό χείλος, ταινιωτό και εξωστρεφές, με απλή γωνία στη μετάβαση από το σώμα και διάμετρο μεγαλύτερη του μέσου όρου.

Ολόβαφο εσωτερικά, ολόβαφο εξωτερικά και το χείλος σε συνέχεια του εσωτερικού. Ολόβαφο και το εξωτερικό τμήμα του ποδιού καθώς επίσης και το εξωτερικό τμήμα των λαβών, με μία πλατιά πινελιά που τα δύο της ελεύθερα άκρα λοξά προς τα κάτω. Στη ζώνη των λαβών εξηρημένη μέσου πλάτους μετόπη με ομόκεντρα ημικύκλια και παραπληρωματικά κοσμήματα. Επταπλά κρεμάμενα ημικύκλια σχεδιασμένα με διαβήτη, σε μεγάλη απόσταση και με κεντρική κάθετη πινελιά μεταξύ τους. Προεκτείνονται στην γραπτή ταινία που διατρέχει το χείλος. Δύο στενές κάτω από τη ζώνη των λαβών, μία πλατιά και μία στενή χαμηλότερα.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Συνένημα με τον ΜΔ 2283/ΓαΤυ 15γ, που είναι και ο συγγενέστερος (119,64/100/61,3), αρκετά συγγενής και στις αναλογίες. Η σχέση ύψους αγγείου/διαμέτρου χείλους πολύ κοντά και στον σκύφο με ομόκεντρους κύκλους ΜΔ 2268/ΓαΤυ 15^η (124,7).

IIIγ. Αποσπασματικά

23.ΜΔ 2470 και μέρος του 2471 και 2472

Προέλευση

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 5, τάφος α, N2.

Θέση :

Οστρακα που συγκεντρώθηκαν από τη βόρεια εξωτερική πλευρά του τάφου, όπως ο ΜΔ 2462/ΓαΤυ 5^α, αλλά και από τα οστά N3 στο εσωτερικό του τάφου.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός κιτρινέρυθρος (5YR 6/8 reddish yellow). Χωρίς σκουρόχρωμο μπισκότο, εκτός από την περιφέρεια της βάσης. Με μίκα και εγκλείσματα. Η διακόσμηση με ερυθρωπό (2,5YR 4/6, 2,5YR 4/8 red).

Διαστάσεις

Ύψ. σωζόμενο : 0,123μ., Διάμ. χείλους σωζόμενη : 0,178μ., Ύψ. χείλους : 0,02μ., Ύψ. ποδιού : 0,05μ., Διάμ. ποδιού : 0,113μ., Διάμ. σώματος σωζόμενη : 0,123μ., Πλάτ. λαβής : 0,071μ., Παχ. λαβής : 0,016μ.

Διατήρηση - Περιγραφή

Αποσπασματικό, σώζει μέρος του σώματος και το πόδι σε ένα μεγάλο θραύσμα συγκολλημένο από όστρακα. Ένα δεύτερο θραύσμα από συγκολλημένα όστρακα σώζει μέρος του χείλους. Με εκτεταμένες απολεπίσεις και αποκρούσεις. Ανάμεσα στα όστρακα που δεν συγκολλούνται, ακέραια η μία λαβή.

Το σώμα πιεσμένο, άγνωστο σε ποιόν άξονα. Ψηλό, κοίλο κωνικό πόδι με πεπλατυσμένη την εξωτερική περιφέρεια του δακτύλιου έδρασης, το 6^ο ψηλότερο της σειράς (με τα ΜΔ 2185/ΓαΤυ 5α N1, ΜΔ 2461/ΓαΤυ 5β, εξωτερ.) Σώμα μάλλον βαθύτερο από ημισφαιρικό, κυρτό κωνικό. Πολύ χαμηλό κωνικό έξαγμα εσωτερικά στον πυθμένα. Ψηλό ταινιωτό χείλος με

αβαθή, μάλλον οξεία αυλάκωση στη μετάβαση από το σώμα. Μεγάλη οριζόντια κυλινδρική λαβή, με ελαφρά λοξή φορά προς τα πάνω.

Εσωτερικά πιθανότατα ολόβαφο, εκτός από μία ωχή ταινία επί της βαφής στο επάνω μέρος του χείλους. Εξωτερικά ολόβαφο το κάτω μέρος του σώματος και το πόδι, εκτός από την περιφέρεια του δακτυλίου έδρασης. Στενή ωχή ταινία λίγο πριν από την ένωση με το σώμα, επί της βαφής. Επίσης ολόβαφο το χείλος και η ορατή πλευρά της λαβής, με μία ελεύθερη πινελιά που προεκτείνεται προς τα κάτω. Από τα ασυγκόλλητα όστρακα υποδεικνύεται η ύπαρξη εξηρημένης μετόπης στη ζώνη των λαβών που κοσμεύεται με ομόκεντρα κρεμάμενα ημικύκλια σχεδιασμένων με διαβήτη, τουλάχιστον δεκαπλά. Σχεδιασμένα με διαβήτη, με λεπτή και κανονική πινελιά. Δύο στενές γραπτές ταινίες κάτω από την μετόπη.

24.ΜΔ 2532

Προέλευση :

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 16, τάφος Β.

Θέση :

Στη ΒΔ γωνία του τάφου, δίπλα στο ΜΔ 2529.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός κιτρινέρυθρος (5YR 6/6 reddish yellow). Με μίκα και εγκλείσματα. Η διακόσμηση με ερυθρωπό (2,5YR 4/4 reddish yellow, 2,5YR 4/6, 2,5YR 4/8 red).

Διαστάσεις

Διάμ. χείλους σωζόμενη : 0,177μ, Ύψ. χείλους : 0,018μ., Διάμ. χείλους 0,172μ. Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,005μ., Διάμ. σώματος σωζόμενη : 0,174μ., Πλάτ. λαβής : 0,06μ., Παχ. λαβής : 0,012μ., Ύψ. σωζόμενο : 0,068μ.

Διατήρηση και Περιγραφή

Αποσπασματικό. Σώζει μέρος του σώματος και του χείλους συγκολλημένο από τρία θραύσματα και σαράντα έξι όστρακα, συμπεριλαμβανομένων των δύο λαβών, που δεν συγκολλούνται. Απολεπισμένα και αποκρουσμένα σε μεγάλη έκταση. Ταινιωτό, εξωστρεφές χείλος, με πολύ αβαθή αλλά πλατειά αυλάκωση στη μετάβαση από το σώμα. Οριζόντιες κυλινδρικές λαβές στο άνω μέρος του σώματος. Εσωτερικά πιθανότατα ολόβαφο. Εξωτερικά, ολόβαφο το χείλος σε συνέχεια του εσωτερικού και η ορατή πλευρά των λαβών. Στη ζώνη των λαβών, εξηρημένη μετόπη με ζεύγος ομόκεντρων κρεμάμενων ημικύκλιων σχεδιασμένων με διαβήτη και παραπληρωματικά κοσμήματα. Διακρίνονται ελάχιστα. Τουλάχιστον οκταπλά ημικύκλια και σχεδιασμένα με διαβήτη. Ανάμεσά τους, κάθετη γραπτή ταινία.

IV. Με τριπλά ομόκεντρα κρεμάμενα ημικύκλια

Ο τύπος της κύριας ζώνης της διακόσμησης με τριπλά ομόκεντρα και κρεμάμενα ημικύκλια δεν είναι συνηθισμένος αλλά υπάρχει από την εποχή του πρωτογεωμετρικού κτιρίου στην Τούμπα στο Λευκαντί.¹ Ένα μοναδικό παράδειγμα στον ΜΟ, με διαστάσεις "crater-bowl".

¹ Βλ. R.W.V. Catling and I.S. Lemos, Lefkandi II, The Protogeometric building at Toumba, οπ. Pl. 15/294, 52/294 . Irene S. Lemos, The Protogeometric Aegean, οπ. pl. 78 ("craterbowl").

25.ΜΔ 2250 «κρατηρίσκος»

Προέλευση :

Αράπης, τύμβος 2, τάφος Α. Συνεύρημα με τον ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2^α (διπλά ημικύκλια).

Θέση :

Στα πέλαμα, στη ΝΑ πλευρά του τάφου.

Διατήρηση

Συγκολλημένο από πολλά μεγάλα και μικρά θραύσματα. Σχεδόν ολόκληρο, λείπουν μικρά θραύσματα από το χείλος και το πόδι. Απολεπισμένο σε μεγάλη έκταση και αποκρουσμένο. Δυσδιάκριτη η διακόσμηση.

Πηλός και χρώματα

Πηλός ωχρός (10YR 7/4 very pale brown). Με λίγη μίκα και εγκλείσματα. Η διακόσμηση με θαμπό αμαυρό (10YR 3/1 very dark gray).

Διαστάσεις

Ύψ. : 0,217μ., Διάμ. μεγ. σώματος : 0,23μ., Διάμ. ποδιού : 0,132μ., Ύψ. ποδιού : 0,053μ., Διάμ. χείλους : 0,242-0,227μ., Ύψ. χείλους : 0,02μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,0046μ., Άνοιγμα λαβών : 0,27μ., Πλάτ. λαβής : 0,072μ., Παχ. λαβής : 0,014μ. Αναλογίες Κ. επί % του ύψους (Διάμετρος χείλους/ύψος/διάμετρος βάσης): 107,83/100/60,82 (ευρύτερες μέσου όρου),

Περιγραφή

Τροχήλατος γραπτός και υψίπους σκύφος, με διαστάσεις κρατηρίσκου, ο τρίτος ψηλότερος (σχεδόν ισοϋψής με το συνεύρημα ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2^α) και με τη μέγιστη διάμετρο της σειράς. Πλατύ κοίλο κωνικό πόδι, με τριγωνικής τομής δακτύλιο έδρασης, το τρίτο ψηλότερο της σειράς, αρκετά ψηλό και σε σχέση με το ύψος του αγγείου. Η πλατύτερη επιφάνεια έδρασης, τέταρτη ευρύτερη σε σχέση με τη διάμετρο του χείλους (με τον ΜΔ 2231/ΓαΤυ9γ Ν1). Σώμα βαθύτερο από ημισφαιρικό, κυρτό κωνικό, πιεσμένο στον άξονα των λαβών. Έντονα εξωστρεφές και καμπύλης τομής υψηλό χείλος, 3^ο ψηλότερο της σειράς (με άλλα έξι αγγεία) και με την ευρύτερη διάμετρο, εξέχον του σώματος. Ηπια αυλάκωση εξωτερικά, οξύτερη σε σημεία, και έντονο S εσωτερικά στη μετάβαση από το σώμα. Μικρές οριζόντιες κυλινδρικές λαβές, με λοξή φορά προς τα πάνω, στο ανώτερο σημείο του σώματος χωρίς να υπερβαίνουν το χείλος. Η μία λίγο χαμηλότερα.

Ολόβαφο εσωτερικά. Δεν διακρίνονται εξηρημένος δίσκος στον πυθμένα και ταινία στο χείλος, χωρίς να μπορεί να αποκλεισθούν, λόγω κακής διατήρησης. Ολόβαφο το χείλος σε συνέχεια του εσωτερικού και η ορατή πλευρά των λαβών, με πινελιά που προεκτείνεται κάθετα προς τα κάτω. Ολόβαφο μάλλον και το πόδι. Αρκετά στενή εξηρημένη ζώνη των λαβών που πάνω ορίζεται με το χείλος και κάτω από την πρόσφυση των λαβών με μία στενή και μία φαρδιά γραπτή ταινία. Τρεις μετόπες σε κάθε πλευρά, που κοσμούνται από ισάριθμα ομόκεντρα κρεμάμενα ημικύκλια, το μοναδικό παράδειγμα της σειράς. Τέσσερις κάθετες πινελιές που φτάνουν ως το κάτω μέρος του σώματος ορίζουν τις μετόπες. Μία παρόμοια κάθετη πινελιά και μεταξύ των προσφύσεων της κάθε λαβής. Τα ημικύκλια επταπλά σχεδιασμένα με διαβήτη, με

άκρα που προεκτείνονται στο χείλος. Διακρίνεται καλά μόνο το ένα, ενώ τα τρία της πιο απολεπισμένης πλευράς διακρίνονται ελάχιστα έως καθόλου. Δύο στενές ταινίες κάτω από την φαρδιά ταινία στο κάτω μέρος του σώματος.

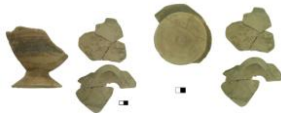
Εσωτερικές συγκρίσεις

Το μοναδικό παράδειγμα της σειράς. Αποτελεί συνεύρημα με τον 🐚 ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2^α, με τον οποίο έχει αρκετές διαφορές και αρκετή απόκλιση στις αναλογίες. Ανήκει στην ομάδα με άβαφο το κάτω μέρος του σώματος, με φαρδιές ταινίες κάτω από τις λαβές που πλασιώνονται ψηλότερα και χαμηλότερα από στενές και με πόδι που φέρει εξηρημένες και γραπτές ταινίες όπως και το συνεύρημα 🐚 ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2^α. Έχει απόλυτη ταύτιση της αναλογίας ύψους/βάσης με τον 🐚 ΜΔ 2191/ΑρΤυ 1^α, με τον οποίο σχεδόν ταυτίζεται και η αναλογία για το χείλος.

V. Με ταινίες

Πρόκειται για ένα μοναδικό παράδειγμα στον ΜΟ που σώζεται δυστυχώς αποσπασματικά και έτσι δεν είναι σαφής ο τύπος της διακόσμησης.

26.ΜΔ 2462

Προέλευση :

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 5, τάφος Α.

Θέση :

Οστρακα από τη βόρεια εξωτερική πλευρά του τάφου, όπως και ο 🐚 ΜΔ 2470/ΓαΤυ 5α.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός ωχρός (10YR 6/4 light yellowish brown), όπως οι 🐚 ΜΔ 2283/ΓαΤυ 15γ, 🐚 ΜΔ 2479/ΑρΤυ 2^α. Με μίκα και εγκλείσματα. Χωρίς επίχρισμα. Η διακόσμηση με θαμπό αμαυρό (10YR 3/1 very dark gray, 10YR 4/1 dark gray). Στην ομάδα των αγγείων με κιτρινέρυθρο πηλό και θαμπή αμαυρή διακόσμηση.

Διαστάσεις

Ύψ. σωζ. : 0,102μ., Διάμ. χείλους σωζ. : 0,10μ., Ύψ. χείλους : 0,012μ., Παχ. τοιχώματος στο χείλος : 0,0033μ., Διάμ. ποδιού : 0,098μ., Ύψ. ποδιού : 0,03μ., Διάμ. σώματος σωζ. : 0,14μ., Πλάτ. λαβής : 0,075μ., Παχ. λαβής : 0,012μ.

Διατήρηση - Περιγραφή

Εξαιρετικά αποσπασματικό, σώζει το πόδι, μικρό μέρος του σώματος, του χείλους και τη μία λαβή σε τρία μεγάλα και συγκολλημένα από πολλά όστρακα θραύσματα και δύο όστρακα που δεν συγκολλούνται. Με εκτεταμένες απολεπίσεις και αποκρούσεις. Χαμηλό και πλατύ κωνικό πόδι με κωνικό έξαρμα εσωτερικά στον πυθμένα, το δεύτερο χαμηλότερο της σειράς και με την 5^η στενότερη έδραση. Σώμα μάλλον πλατύ ημισφαιρικό. Χαμηλό, ταινιωτό και εξωστρεφές χείλος, με ενιαίο περίγραμμα στη μετάβαση από το σώμα εσωτερικά και εξωτερικά. Το δεύτερο χαμηλότερο χείλος (με τον 🐚 ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5α N1). Μικρές οριζόντιες κυλινδρικές λαβές, με λοξή φορά προς τα πάνω. Σώζεται η μία.

Το εσωτερικό του πιθανότατα ολόβαφο. Εξωτερικά, ολόβαφο το χείλος και η ορατή πλευρά της λαβής με φαρδιά πινελιά που τα άκρα της προεκτείνονται λοξά προς τα κάτω. Φαρδιές και στενές γραπτές ταινίες στην υπόλοιπη επιφάνεια του σώματος, που μάλλον αποτελούν και τη μοναδική του διακόσμηση, πιθανότατα ως εξής: μεσαίου πλάτους ταινία στη ζώνη των λαβών, δύο ή τρεις στενές χαμηλότερες, μία πολύ φαρδύτερη χαμηλότερα. Αβαφο το κάτω μέρος του σώματος και ολόβαφο το πόδι.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Πλατύ κωνικό πόδι, όπως οι ♀ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5α Ν1?, ♂ΜΔ 2461/ΓαΤυ 5β, εξωτερ. Με κωνικό έξαρμα στο κέντρο του πυθμένα εσωτερικά όπως οι ♀ΜΔ 2521 ή 4839/ ΓαΤυ 5β, ♀ ΜΔ 2246/ΓαΤυ 6δ, ♀ΜΔ 4757/ ΚλαΤυ 1στ, ♀ΜΔ 4765/ΚλαΤυ 1στ, ♂ΜΔ 2470/ ΓαΤυ 5α (αποσπασματικό). Χείλος χωρίς αυλάκωση, χαμηλό εξωστρεφές με ενιαίο περίγραμμα όπως ο ♀ΜΔ 2466,2468/ ΓαΤυ 5γ.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΝΤΕΛΩΣ ΑΔΙΑΓΝΩΣΤΑ

27.ΜΔ 2461

Προέλευση :

Καρίτσα Γαβριά, τύμβος 5, τάφος Β.

Θέση

Εξωτερικά του τάφου, από την μαύρη επίχωση του τύμβου.

Διαστάσεις

Ύψ. σωζ. : 0,139μ., Διάμ. σώματος σωζ. : 0,18μ., Πλάτ. λαβής : 0,058μ., Παχ. λαβής : 0,0012μ., Διάμ. ποδιού σωζ.: 0,083μ., Ύψ. ποδιού σωζόμενο : 0,05μ.

Πηλός και Χρώματα

Πηλός κιτρινέρυθρος (5YR 6/8 reddish yellow), με μίκα και εγκλείσματα. Εντελώς απολεπισμένο και με αποκρούσεις. Από το χρώμα διακρίνονται ελάχιστα ίχνη ερυθρής απόχρωσης.

Διατήρηση - Περιγραφή

Αποσπασματικό, λείπει το μεγαλύτερο μέρος του ποδιού, του σώματος, το χείλος και η μία λαβή. Σώζεται σε δύο μεγάλα και συγκολλημένα θραύσματα και λίγα όστρακα που δεν συγκολλούνται. Πλατύ κωνικό πόδι, το 6^ο ψηλότερο της σειράς (με 2 ακόμη αγγεία). Χείλος μάλλον εξωστρεφές με αβαθή αυλάκωση στη μετάβαση από το σώμα. Κυλινδρική οριζόντια λαβή με λοξή φορά προς τα πάνω.

Εσωτερικές συγκρίσεις

Πλατύ κωνικό πόδι όπως οι ♀ΜΔ 2251/ΓαΤυ 5α Ν1, ♂ΜΔ 2462/ΓαΤυ 5α, εξωτερ